

НА СТОРОЖІ

1947

ЗА УКРАЇНСЬКУ САМОСТІЙНУ
СОВОРНУ ДЕРЖАВУ!

СВОБОДА НАРОДАМ!

СВОБОДА ЛЮДИНІ!

НА СТОРОЖИ

Український щомісячний журнал політики і суспільного життя.

Ч. 5 /25/

Травень 1947

Pik II.

[illegible]

3 M I C T :

1. І.Партизан: Три силети	3	Стор.
2. - Звернення Проводу ЗЧ ОУН до всіх українців на чужи- ні	5	"
3. - Народи Антибольшевицького Блоку, відозва	8	"
4. - УПА в боротьбі проти офензиви червоних тоталістів,..	10	"
5. - Чому світ мовчить?	13	"
6. - Звернення - друзі антибольшевики, борці за свободу!..	14	"
7. - Розвиток українського революційно-націоналістичного руху і його політика	16	"
8. С.Вітрило: Вовче молоко	22	"
9. - Новий поділ міжнародньої політики	32	"
10.- Комунікат ПІБ в справі "Ново-ульмівських" подій	38	"

— — — — —

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

ЗА СПІЛЬНИЙ ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ РЕВОЛЮЦІЙНО-ВИЗВОЛЬНИЙ ФРОНТ БОРОТЬБИ!

ХАЙ ЖИВЕ ЄДНІСТЬ КРАЮ Й ЕМІГРАЦІЇ!

ВСЕ НА ДОПОМОГУ КРАЄВІ, ЯКИЙ БОРЕТЬСЯ!

[illegible]

LIBRARY
of
Ukrainian Publishers
Ltd. *12th*

Від Редакції:

Бажаючи премініти наш щомісячний журнал "На Сторожі" до якнайглирних потреб в суспільно-політичному житті українського загалу на еміграції, редакція запрошує всіх тих, які можуть прийняти співробітництво - надсилати нам статті й дописи /через наших кольпортерів/. До наших читачів маємо рівнож прохання надсилати нам свої критичні зауваження й побажання щодо змісту й вигляду "На Сторожі".

Щоб виконати належно поставлені перед "На Сторожі" завдання наша редакція виступає зараз в оповненому складі, що дасть змогу піднести рівень нашого органу й виправити ті недоліки, які мали місце дотепер.

"На Сторожі" буде появлятися регулярно в кінцем кожного місяця на 24-36 сторінках друку й приноситьиме нашим читачам крім статей ідеологічно-програмового змісту, також огляди міжнародної політики, огляди політично-суспільного життя української спільноти на еміграції, вирізки з української й чужинецької преси, критику ідейно-політичних утопій, які зароджуються в деяких українських середовищах, інформації про життя й боротьбу українського народу під совєтською займанщиною і ін.

Все це буде виконано належно, коли редакція одержить підтримку в практичній роботі і з кіл наших читачів і співробітників.

Це число нашого щомісячника появляється з деяким опізненням через те, що ми бажали подати нашим читачам коротку інформацію з боротьби червоного фашизму і його сателітів проти УПА, а зведення ПІВ наспіли до нас, коли число вже було готове до друку. -

---ooOoo---

ЧИТАЙТЕ Й ПОШИРЮЙТЕ НАШІ ВИДАННЯ! З ХАТИ ДО ХАТИ - З ВК ДО РУК!

Вже появилися й в кольпортажі брошури:

1. С.Лиманський: НА ПОВІЧНОМУ ВІЛТИНКУ /до польсько-українських взаємин/,
2. Михайло Шульга: ПРО МОЛОДЬ НАДЕНІПРЯНЦІНИ /критика брошури "Молодь Звільної України і наші завдання"/.

НА СТОРОЖІ - УКРАЇНСЬКИЙ ЩОМІСЯЧНИЙ ЖУРНАЛ ПОЛІТИКИ І СУСПІЛЬНОГО ЖИТТЯ.
ВИДАННЯ ЗАКОРЛОННИХ ЧАСИН ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИ НАЦІОНАЛІСТІВ.
РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ.

Ілля Партизан.

Т Р И С И Л О Б Е Т И.

Стоїть огорена земля,
Пустіють згарами руїни -
Жагуче серце України
Пробила наволоч Кремля...

На бік всі лозунки й кличі
Про волю й подих демократій!
Йде сповнення незримих хартій
В огні, залізі і мечі.

I.

Поеми мало,
Сто замало! -
За кволи в вислові думки.
Ти на чужині впає од кулі,
Ти впає од вражої руки.

Горіло серце ще жагов
І в плинах золотився зрив...
Заскоро, Батьку Отамане,
Ти головою наложив!

Бракує тембру,
Щоб укласти,
Щоб розказати докрай все...
О, жалко, жалко, що не часто
Таких історія несе!

У роки жижі
У Парижі
Лежиш окрадений з мети...
О, встань-но, глянь-но, Отамане,
Як розп'яли ті кати...

В руїнах Лавра
Край у крові,
Кістки на збочищах Карпат,
Вогні Сибіру
Йде за віру -
Закораний Твій рідний брат...

І що там Троя,
Що там Спарта,
О, що там Картагіни біль!
Хоч йде за нами тінь Шварцбарта -
Ми вірні все Тобі.

Хоч бурі висять
Ти з'явися,
З'явися серед нас!
Ми дні і ночі
Ждем охочі
На Твій святий наказ.

II

Розумні очі, рівні риси,
Душа музичніша від струн...
Твоє ім'я навіки впише
Трислово тризубне: ОУН.

Ти впав як Він від кулі хама,
Ти впав і не діждав її...
Поклін кривавим Роттердамам
Голгот страдальних України...

Лежиш чужий у домовині
Безкрайї вир...
Безкрайї сон...
Та дух Твій гордий і орлиний
Віта від Попраду по Лон...

твій час іде, іде година,
Обернеться у дійсність міт -
Повстане вольна Україна
І всім засвітить правди світ...

Блистить вже кар Господній палець,
Ліси таємно шелестять...
Кладем на слово КОНОВАЛЕЦЬ
Прекрасну вність і життя.

III

В плеяді тих, що мучились за волю,
Що їх кував в кайдани кат московський,-
Сіятиме в безсмертнім ореолі
Герой, борець і захисник Міхновський.

Хай летяться кров, хай злочин тріумфує,
Хай стогнуть знов по ночах чорні авта -
Живих сердець - ніхто нічим не скує,
Бо невміруща наша рідна правда.

І нам не страх - ні тюрми ані ґрати,
І стенка, розстріл - в нас уже не новість,
Нас всіх веде і вчить перемагати
Тверда як сталь Міхновського духовість.

--- 0 ---

МИ ЗНАЄМО І ВІРИМО, ЩО НЕБАЛЕКИЙ ВЖЕ ЧАС ОСТАТОЧНОГО ВИЗВО-
ЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ І СТВОРЕННЯ САМОСТІЙНОЇ ДЕРЖАВИ І
ЦЮ ВІРУ ПЕРЕДАЄМО НАРОДОВІ! МИ ХОЧЕМО РАЗОМ З НАРОДОМ ДІЙТИ
ДО ОСТАТОЧНОЇ ВЕЛИКОЇ МЕТИ! /З Деклярації П.ОУН 1945 р./

З В Е Р Н Е Н Н Я

ДО ВСІХ УКРАЇНЦІВ НА ЧУЖИНІ.

П'ятий рік стоїть український народ у невідомій війні проти імперіалістичних завоювань його землі. Українська Повстанська Армія вписала в історію кров'ю в пам'ятку сторінки сучасної української історії, історії безприкладного героїзму і посвятила боротьбі за Українську Самостійну Державу.

Українська Повстанська Армія захистила існування українського народу перед масовим винищенням у гітлерівських концетраційних і робочих таборах. Вона зрятувала честь його імені, підтвердила історичну правильність самостійницької ідеї, створила неугнута збройну силу, щоб зустріти другого нападника України - московсько-більшовицького загарбника.

Трирічна боротьба УПА проти большевиків розвіяла легенду, нібито ніяка революційна боротьба в системі ССРСР не може здобути тривалих основ. Безприкладна відвага, героїзм й самопосягання бійців командирів УПА розбили цю терором підтримувану легенду про неможливість революційної боротьби в ССРСР, а разом із тим наважили звільнити населення ССРСР від психози страху, яка раніше паралізувала ширші революційні почини.

Три роки безперервної війни всередині ССРСР, зокрема три важкі морозні зими, і дальша невпинність УПА, вказали всьому населенню ССРСР єдино правильний шлях його визволення з-під диктатури большевицького фашизму.

Ми горді з того, що дотеперішня п'ятирічна війна України проти німецьких і большевицьких загарбників була ведена самотньо, власними силами українського народу, лише в співпраці з іншими, такими ж, як і ми, бездержавними народами, і що в нашім визвольній боротьбі ми ні від кого не мали крихти допомоги чи зрозуміння і ніякому чужому народові наш народ подяков не винен.

Ми з подивом і з пошаною схилимо наші голови перед непохитним завзяттям вірних, безіменних героїв буднів. Перед посвятою і самовідреченням українського селянства, українського жіноцтва й юнацтва, які з щоденної небезпеки для життя і з найвищою погордою до смерті, всіма силами допомагають визвольній боротьбі.

Завдяки непохитності українського війська і героїській співпраці українських народних мас, дворічні наступи німців і трирічні завзяті намагання большевицьких загарбників знищити українські визвольні сили кінчалися для них невдачею.

Теперішнє загострення міжнародних відносин, а особливо зріст внутрішнього незадоволення в ССРСР перед лицем голоду, змушують большевиків спішити з закінченням війни проти України. Додатково нечуваних розмірів, грабіж ограбованого вже дощенту населення ССРСР наглою передплатою позики аж до 20 мільярдів рублів - переходить будь-які межі людських спроможностей, зокрема в зруйнованій війнами України, Білорусі та Прибалтиці. Большевики знають, що стягання грошей на позику з ограбованого населення, яке голодує, буде початком їх кінця, буде сигналом до революційної боротьби на життя чи смерть поневолених мас, що не мають уже нічого втрачати. Тому поспішають якнайскорше знищити з першу чергу найгрізніші осередки української визвольної сили, знаючи, що ті сили мають всі дані стати на чолі загальної визвольної революції всіх народів ССРСР.

Большевицькі імперіалісти рішили приєднати до співпраці військові сили своїх помічників, щоб насамперед зліквідувати ті зед-

нання УПА, що охороняють решти українського населення на захід від Сяну. Удар готують не тільки для тамтешніх з'єднань УПА, але за одним заходом і на знищення того українського населення, що не хотіло в приписаний час покинути Рідні Землі. Для "узаконення" того масового винищення большевицькі делегати від Радянської України приїхали 7-го ц.м. до Варшави підписати протокол про закінчення репатріаційних акцій між Польщею та Україною. Польський міністер Модзелевський сповістив чотири дні пізніше про укладення договору між польським, советським і чеським урядами в справі спільної акції проти Української Повстанської Армії.

Так з допомогою потрійного союзу большевики намагаються прискорити закінчення війни з Україною напередодні зростаючих міжнародних загострень, напередодні зусурінтих заворушень, спричинених голодом і 20-ти мільярдним грабунком. Вони намагаються позбавити неминучу в СССР революцію розмаху та керівництва з боку випробуваної і досвідченої української організованої сили, щоб напередодні небезпечних ускладнень мати розв'язані руки, а може навіть лукати втечі перед внутрішньою революцією в новій імперіалістичній війні.

У К Р А Ї Н Ц І !

Визвольна боротьба за наше державне визволення починає переходити найважчу спробу сил боротьби на життя чи смерть.

Нам усім треба бути в цей час на висоті політичних завдань і виконати наш національний обов'язок.

Чи й тепер в українському суспільстві знайдуться глухі й німі, як ті, що спокійно споглядали на руйнування Запорізької Січі?

Чи й тепер частина українського громадянства думає з безпечного й спокійного кутка байдуже дивитися на те, як союз трьох змовників проти свободи готується знищити нашу військову силу, а з нею й частину нашого народу, - так само байдуже, як байдуже дивилася в час Крутянського Чину?

У цей загрозливий для нашого народу час ми звертаємося до всіх безпартійних українців поза межами Рідного Краю, до всіх, кому дорога Земля Українська, слава української зброї, перемога української правди,

до громадської відповідальності всіх українських еміграційних партій в європейських і американських державах,

до сумління тих українських політичних діячів, що досі були глухі й байдужі до визвольної боротьби Українського Народу на Рідних Землях,

до всіх хто по-українськи думає і по-українськи відчуває:
- покиньте на час, залишіть на пізніше свої малі групові спори!

БАТЬКІВЩИНА В НЕБЕЗПЕЦІ!

Ми кличемо всіх тих, у кого серце українське, в кого українське сумління:

Піднесіться в той час понад дрібну сварливість буднів. Виконайте свій обов'язок майбутніх вільних громадян Української Самостійної Соборної Держави!

Станьте твердо на допомогу нашому Рідному Краєві, коли він у небезпеці. Виконайте свій обов'язок оборони Вашого народу бодай серед тих чужинецьких народів, де доля Вам присудила тимчасово жити, коли пряміший спосіб допомоги Вам недоступний.

Заявіть перед чужинним світом нашу одностайну солідарність з воюючою Україною. Заявіть твердо й відкрите одностайність усіх українців, без різниці партій, вірувань і переконань, супроти

кожного зовнішнього ворога, що загрожує державним інтересам України, що готується знищити її визвольні сили.

Кожне ослаблення українських сил є водночас ударом по вільних народах, бо воно зменшує большевицькому імперіялізмові перешкоди до дальших напасницьких планів.

Своєю одностайністю покажіть одвічному ворогові України, що між українцями всього світу немає двох думок, немає ні тіні хитань, коли Україна в небезпеці!

Дайте ворогові доказ його безсилля і невдачі його довгої настирливої і даремної праці над тим, щоб глибше порізнити українців між собою.

Хай ворог знає, що кожний його удар проти нашого народу: тим міцніше сковує всіх українців світу в тверду лаву оборонців проти зовнішнього напасника,

з'єднує всіх, без різниці українців, у єдиному визвольному фронті!

Ворог не потопче українських бойових прапорів, поки де-небудь житимуть українці.

Хай живе єдність спільної боротьби всіх українців в Краю й на чужині!

Хай живе героїчна, славою боїв оповита, Українська Повстанська Армія!

Слава бійцям і командирам УПА!

Палкий привіт Борцям революційного підпілля України, Сибіру, Соловок, Казахстану, Камчатки!

Смерть комуно-большевицькому фашизмові!

Смерть червоним грабіжникам ограбованих мас!

Смерть сталінським організаторам голодової смерті України!

Хай живе, хай веде до боїв і наказує Головне Командування УПА!

За Самостійну Соборну Українську Державу!

За свободу народів!

За свободу людини!

Провід Закордонних Частин
Організації Українських Націоналістів

Постій, в травні 1947

---ooOoo---

"НА КРОВІ ТИХ, ЩО ВПАЛИ НА ПОЛІ БОЮ В ОБОРОНІ РІДНИХ ХАТ, СІМЕЙ І НАСЕЛЕННЯ, В НАСТУПІ НА ГЕСПАТІВСЬКІ Й ЕНКАВЕЛІВСЬКІ ГНІЗДА І ЗАГОНИ, В ІНДИВІДУАЛЬНОМУ ДВОБОЮ В ЧАС КОНСПІРАТИВНОЇ ПІДПІЛЬНОЇ РОБОТИ, НА КРОВІ ТИХ, ЩО ЗАМУЧЕНІ ПО ТЮРМАХ І ТАВОРАХ ВИРОСТАЛА БЕЗСМЕРТНА ЛЕГЕНДА ВОЮЮЧОЇ ПОНЕВОЛЕНОЇ НАЦІЇ, ЩО ВОГНЕННИМ СМОЛОСКИПОМ ЖИВЕ Й ВОРЕТЬСЯ ТА СИЛОЮ ЗДОВУВАЄ ПЕРЕМОГУ. ХАЙ ЖЕ ВІЧНА БУДЕ СЛАВА ВПАВШИМ ГЕРОЯМ, ЩО СКИЛИ СВОЄ ЖИТТЯ НА ЖЕРТІВНИКУ НАЦІЇ!"

/З Деклярації Проводу ОУН опублікованої після закінчення другої світової війни в Європі 1945 р./

НАРОДИ АНТИБОЛЬШЕВИЦЬКОГО БЛОКУ!

Геройський змаг наших братів проти наїсуду большевицьких орд на нашій Відній землі триває зі зростаючою завзятістю!

Кров борців упавших в цьому священному бою за свободу і справедливість, родить мороз то живих воїнів, все біліє і біліє завзятих!

Боротьба поневолених большевизмом і його прихвостними народів розрослася до такого розміру, що стала поважною загрозою для режиму червоних кровопийців. Всі ці кати, розуміння, що боротьба дійшла до найвищого напруження, кинулися, кожний по своєму, якомога короточіше ліквідувати самостійницькі рухи наших народів. Та де їм діяти не вдається! Не вдалося правим большевицьким запропонуванням зникнути словацького руху спротиву, не вдалося їм /хоч як перед тим вони бундушно чванилися/ зникнути рейдунчих по Словаччині відділів Української Повстанської Армії. Не всіли теж і варшавсько-большевицькі лакеї ліквідувати зновні польського підпілля та руху спротиву українського населення, яке щоб не бути насильно вигнаним зі своїх відвічних земель, пішло в ліси, прилучилося до перебування на підпольському терені частин УПА і зі зброєю в руках добивається своїх прав!

Не помогло нічого вклучення в протиповстанську боротьбу сильних військових з'єднань, які повели скажений наступ на УПА!

Дотогочасний вислід боротьби на польських теренах добре відомий цілому світові! В боях знайшов смерть, з багатьома членами свого штабу, ген.Сверчевські - знаний вислужник червоної Москви!

Не спромоглися теж і большевики зникнути спротиву поневолених народів на терені самого СРСР. Ані гадяча провокація, ані відомі "істребительні атради" не помогли нічого: повилений тиск большевиків збільшив тільки чуйність і завзяття борців.

Ніщо не зломить залізної волі Герців!

І з того прекрасно здасть собі справу всі гнобителі...

Здасть собі справу теж з того, що в обличчі грядучого, остаточного бою, самостійницькі рухи стануть для них смертельною загрозою.

Всі вони прекрасно розуміють, що не зовні, а зсередини зазнають смертельного удару, який посялить їхнє тіранію раз на завжди!

Це їх дратує!

Дратує до скаженості!

Не можуть дати собі ради з революційним рухом; кожний зокрема, всі ті кати лущаться сьогодні, щоб спільними силами зникнути боротьбу народів проти нечуваною досі в історії гнету.

І ось перед кількома днями повідомлено в радіо і пресі, про закінчення договору поміж СРСР, Польщею та Чехословаччиною, якого метов є спільне поборвання Української Повстанської Армії /УПА/!

Народи Антибольшевицького Блоку!

Ми - українці - свідомі того, скільки цінить життя найкращих синів вільнолюбної України коштуватиме цей договір!

Ми свідомі того, скільки крові полиється внаслідок цього "об'єднання".

Та все ж таки ми приходимо до Вас з певною вістю, маючи погідне обличчя. Цей договір це велика моральна перемога для нас!

Цей договір - це вияв квоності наших ворогів!
 Це вияв безздатної сили наших братів, що борються за наше і
 В а ш е визволення.

Це вияв нашої с и л и !
 Народи Антибольшевицького Бльоку!

На скажену атаку наших спільних ворогів відповімо гідною
 контратакою!

На "об'єднання" наших ворогів відповімо ще більшим зцементу-
 ванням нашого об'єднання в рамках АБН!

Скрізь і всюди солідарно протестуємо перед сумлінням цілого
 цивілізованого світу проти дикої розправи насильників над борцями
 за свободу народів і людини.

Сьогодні, коли цілий світ говорить про події зв'язані з діяль-
 ністю платної большевицької агентури, що виступає під виглядом
 партизанів" в Греції, він ніби не помічає визвольної боротьби ан-
 тибольшевицьких повстанців з України, в Польщі, Словаччині, хоч
 вони так по своєму характеру, як по своєму значенню перевищують
 безпомірно події в Греції.

Спільними виступами, спільними заявами про те, щоб світ на-
 решті звернув увагу на brutальне гвалтування свободи народів і лю-
 дини большевиками та не був байдужим за долю тих, що гинуть в о-
 бороні тієї свободи.

Хай живе Українська Повстанська Армія /УПА/ - невмірущий
 шимвол свободи по всі часи!

Заманіфестуємо єдність народів АБН!

Тільки в єдності сила!

Н а р о д и   А н т и б о л ь ш е в и ц ь к о г о   Б л ь о к у !

Вірмо, що раз запалена свята іскра жевріє в наших Батьків-
 щинах щораз то сильніше!

Вірмо, що ніякий подув зі сторони жорстокої, червоної Пів-
 ночі не згасить її!

Вірмо свято, що вона внедовзі розпалить всенародне пожарище
 в якому дощенту згорить жакливе, червоне кубло насильства над
 народами і людиною.

Спільним фронтом до остаточної перемоги!

Хай живуть самостійні, соборні, від нікого незалежні держа-
 ви всіх народів!

Геть з большевицькою імперією!

Хай живе розподіл її на суверенні національні держави в ет-
 нографічних межах!

Свободолюбні народи і люди всього світу, єднайтеся в бороть-
 бі проти большевизму за свободу народів і людини!

Українське Представництво в Комітеті
 Антибольшевицького Бльоку Народів /АБН/

"НАМ ТРЕБА Й МИ МУСИМО ВЕСТИ ДАЛЬШЕ ЗВРОЙНУ РЕВОЛЮЦІЙНУ БОРОТЬБУ
 В ОБОРОНІ НАРОДУ ПЕРЕД ФІЗИЧНИМ ТА МОРАЛЬНИМ ЗНИЩЕННЯМ!"

/З Деклярації Проводу ОУН на Рідних Зем-
 лях опублікованої в травні 1945 р. після закінчення другої світо-
 вої війни в Європі/.

УПА В БОРОТЬБІ ПРОТИ ОФЕНЗИВИ ЧЕРВОНИХ ТОТАЛІСТІВ

Червоні тоталісти порушують міжнародні правила ведення війни! - Розстріл полонених - ранених бійців УПА! - "Войско Польске" вживає в боях проти УПА розривних набоїв "дум-дум"! - Радіостанція УПА-Захід, "Вільна Україна" апелює до сумління світу! - Чужинці про хід офензиви червоних тоталістів проти УПА!

Прага /ПІВ/. - Наш власний кореспондент в особливому звідомленні із дій проти УПА подає:

Тут говорять широко про варварські методи супроти УПА, що їх допускаються большевицькі, польські й чехословацькі військові частини. Приміром: 19 травня ц.р. чехословацькою військовою частиною було захоплено в бою 5 важкоранених бійців УПА-Захід, яких негайно після допитів і туртурування розстріляно поблизу села Петровіце /недалеко польсько-словацького кордону/.

В акціях проти УПА кинено також т.зв. словацьку партизанську дивізію із большевицько-російськими старшинами на чолі. Прикордонні місцевості по обох сторонах польсько-чехословацького кордону забиті експедиційними військами червоних тоталістів.

Сянок, Польща /ПІВ/. - Від власного кореспондента. - Бої "Войска Польского" і большевицьких окупаційних дивізіій, які переіменовано тепер в т.зв. експедиційні корпуси, - проти відділів УПА-Захід тривають. В околицях Ліска відбувся затижний трьохгодинний бій 48-го полку піхоти "Войска Польского" із відділом УПА "Рисі". Підчас бою зі сторони "Войска Польского" були вжиті розривні стрільна "дум-дум".

В околицях Перемишля большевицька експедиційна частина натрапила на досить сильний відділ УПА. По короткому бою було розбито вщент большевицьку частину в силі 2.000 вояків, при чому попало в полон 37 офіцерів, 183 підстаршин і вояків військ МГБ. На полі бою ~~важко встановити~~ трупів /кількість важко встановити/ між ними, як говорить місцеве населення - був забитий генерал, який проводив акцію проти УПА на цьому відтинку. По стороні УПА було вбитих 16 бійців і 4-х старшин, 10 тяжко і 7 легко ранених. Відділ УПА після бою відступив в ліси.

Криниця, Польща /ПІВ/. - В летючках, які появилися на цьому терені українські повстанці заявляють: "... ми будемо боротися до останнього набою. Ми переконані, що наша боротьба за свободу народів і людини проти червоного тоталізму й диктатури увінчається успіхом. І хоч ми можемо улягти численній і мілітарній перевазі ворога - боротьба триватиме далі..."

Братислава /ПІВ/. - Дівча на терені Словащини радіостанція УПА-Захід у своїй вечірній передачі в дні 23 травня ц.р. скерованої до народів західного світу, повідомила про варварські методи ведення війни, які стосують червоні окупанти проти відділів УПА. Радіовий спектатор "Вільної України" /так називається новоповстала радіостанція УПА-Захід/ домагався від організації Об'єднаних Народів і Ради Безпеки вислати місію на терен боїв, яка б на місці перевірила витворену там ситуацію.

В своїй мові спектатор говорив:

"... Ми стоїмо в нерівній і затижній боротьбі проти найтяжчого ворога цивілізованого людства, тоталітарного большевизму. Наша боротьба - є боротьбою за свободу і мир, за здійснення принципів Атлантийської Хартії. Ми не можемо заперестати цієї боротьби, бо це було б рівнозначне із нашою смертю, смертю великого українсько

го народу і народів, які снівно з нами виповіли боротьбу большевизмові. Червоні палії підготовляють нову світову війну. Вони сні домі, що поки існуємо ми як збройна сила - третя світова війна не можлива..."

"... Нехай пам'ятають усі народи світу, що червоні тоталісти, які виступили тепер організовано проти нас, мілітарно, думають вирушити на підбій світу по наших трупах..."

"... Ми ті, які перші взяли на себе тягар запальної боротьби проти німецького нацизму в ім'я священних ідей свободи, апелюємо до вас народів всього світу:

- як довго ще світ буде приглядатися большевицьким злочинам, які діються на одній частині землі? - Ми вимагаємо інтервенції всього цивілізованого світу!"

Радіоспектатор закінчив свою мову словами: "Тільки тоді, коли буде знищений большевизм, зможе запанувати дійсний мир і свобода!"

---000---

Агенство "Асошіейтед Пресс" принесло 12 травня ц.р. таку коротку вістку: "Польща, ССР і Чехословаччина заклали між собою договір, який звертається проти партизанських груп українських націоналістів, що оперують передусім у південно-східній Польщі. Договір має на меті сильну боротьбу з тими партизанськими групами."

Того ж дня агенство Дена-Ройтер повідомило про таке: "На підставі звідомлень польської преси з неділі /11.5.47/, польські військові частини впроваджують танки до боїв, які розгортаються в Карпатах на південній границі Польщі проти груп українських націоналістів. До цих українських груп включені члени колишніх частин німецьких СС, члени армії російського генерала Власова /?/, який під час війни перейшов на сторону німців, а також члени мадярських і сербських організацій. Один польський військовий кореспондент заявив, що ця польська акція розгортається в порозумінні з сусідніми країнами."

/З останнього речення ясно виходить, що Дена-Ройтер подаючи мнимий склад УПА на підставі повідомлення польського військового кореспондента, який зараховує в склад УПА "колишніх німецьких СС-ів", подала неправдиву інформацію, а відумку польського кореспондента, бо УПА складається виключно з українців, а також інших національних частин народів, які виступили до боротьби проти большевизму. Річ ясна, що німецьким СС-ам немає чого шукати в УПА.- прим. редакції/.

Париж. - 12 травня о год. 12-тій і 14-тій французька радіовисильня подала вістку про дальші бої українських повстанців з польсько-большевицькими військами, які розпочали офензиву проти УПА. Сили "українських націоналістів", - як говорило повідомлення, - виявляють себе в Карпатах і варшавський уряд вирішив вислати більші військові з'єднання для боротьби з ними. Минулого тижня паризьке радіо повідомило про бої з УПА в околицях Серників /коло Рогатина?/, де українські повстанці зліквідували пацифікаційну експедицію, складену з "польської молоді".

Протягом цілого тижня французькі кіна демонстрували тижневик в якому показувалося один з епізодів боротьби УПА проти польсько-большевицьких займанців.

Окремим кадром на екрані показувалося Голодирів Тризуб, зазначуючи, що це національна емблема українців. Згадані короткометражки і їх пояснення - польської варшавської продукції.

Французька опінія мороз краще орієнтується, коли йде про визвольну боротьбу українського народу і зокрема про збройні

змагання УПА. Появу на екрані українських воєнків з УПА публіка подекуди вітала оплесками. /За кореспондентом "Укр.Трибуни"/.

Варшава/Дена-Ройтер./- Як повідомляє польська преса, польські військові відділи почали вживати танків та панцирної зброї в боротьбі з українською повстанською армією в Карпатах. Згідно з польськими джерелами в рядах УПА борються також і члени інших народів: мадари, серби, росіяни та інші. Як заявив один з польських військових кореспондентів ця нова акція проти УПА розпочалася в зв'язку з порозумінням польського уряду з сусідніми країнами".

Зальцбург, Австрія /ПІВ/. - Австрійська газета "Зальцбургер Нахріхтен" в ч.83 пише: "Згідно з вістками із східної Польщі українські повстанці на теренах на захід від лінії Керзона розвивають ще й тепер широку діяльність. Повстанці називають себе Українською Повстанською Армією і стоять під наказами полковника Бандери. Між ін., вони знищили залізничний міст у Ставкові, щоб перешкодити виселенню українців з Польщі в Україну. Триста тисяч воєнків польської армії, включно з панцерними й парашутними з'єднаннями, заставлено до поборювання повстанців. Як звітує про це "Контінентал"Ньюс Сервіс", дощенто спалено місцевість Вислок, що був командною станицею Повстанської Армії. Польські джерела обчислюють сили УПА на 50.000 воєнків".

Париж /ПІВ/.- "Базлер Нахріхтен" ч.138 описуючи хід офензиви проти УПА та сновще на підкарпатських теренах пише: "Бої б'ються з незменшеною натугою. Польські збройні сили в акції, що їй піддержують російські з'єднання. Терен боїв займає кількасот кілометрів і простягається від гір Карпат до річки Буг.Повстанці мають добре озброєння і, очевидно, піддержку місцевого населення, тримають численні ключеві становища і опановують шляхи та гірські провали. Російська влада наказала щільно обсадити кордон аж до відклику. Сет

В останніх місяцях повстанських рук у південній Польщі набрав незвичайного розпросторення".

Теж саме число згаданого швейцарського щоденника наводячи характеристику УПА, м.ін. подає: "Одні з них виводяться з рядів тих східно-галицьких націоналістів, які підчас між обома світовими війнами воювали одночасно проти тодішньої Польщі і Советів. Їхню мрію - злучити Львів і Чернівці з Київом і Харковом в одну Велику Україну - "здійснив" із закінченням війни Сталін, але під червоним прапором, що його націоналісти ненавидять, бо він являється для них знаком русифікаційної, соціальної та світоглядової нівеляції..."

Зальцбург /ПІВ/.- Варшавська урядова газета "Рзечпосполита" ч.123 подає:

"Районовий військовий суд у Ряшеві на виїзній сесії в Перемішлі розглядав справу"бандерівців", членів УПА. Вислідом розправи на кару смерти засуджено: Романа Семечка, Михайла Лейка, Михайла Паламаря, Андрія Геца, Степана Загородського і Миколу Величка".

Париж /ПІВ/.- Як повідомляє швейцарський щоденник "Базлер Нахріхтен", наступ проти УПА проходить на широких просторах від Карпат аж по ріку Буг, при застосуванні всіх родів зброї в тому числі гармат і літаків.

Інша швейцарська газета "Трібун де Женев" подала за агентством "Експейнж" таку вістку:

"Берлін, 12 травня.- Як тут стало відомо, польська поліція безпеки і військо далі ведуть зав'язані бої проти українських націоналістичних повстанців - партизанів. Розпочалися поважні військові дії проти підпільної армії та інших партизанських організацій. Досі в цій боротьбі взяли участь також росіяни, зокрема кримандири окупаційних військ у південно-східній Польщі й Словаччині".

Ч О М У   С В І Т   М О В Ч И Т Ь ?

Червоний тоталізм намагається здушити перший і останній резистанс в Європі - борців за мир і свободу! - На півдні Польщі горять ліси! - Відплатна акція УПА! - Червоні опричники творять "мертву полосу"! - Виселювання мешканців з підгірських околиць на півдні Польщі! - Геройська оборона відділів УПА!

Штутгарт /ПІВ/. - Нашому кореспондентові вдалося говорити із втікачами з південної Польщі /околиці Кросно/, яких виселено із тих околиць на північ, і яким пощастило пробратися втечею в Баварію. Втікачі, які були із згаданих теренів 17 травня ц.р. розкажуть, що на півдні " нової 17-тої республіки " /Польщі/ шаліє правди ва війна. На цьому відтинку зблоковано кільканадцять дивізій "Воїска Польского", невраховуючи частин У.В. /польське НКВД/, М.О. - /Міліція Обивательська/ і советських окупаційних військ та спеціальних дивізій НКГБ, які перемундуровано в польські військові однострої. Також перевагою сил, червоний тоталізм намагається здушити останній оплот боротьби за свободу і мир - героїчну УПА, яка на сьогодні є найсильнішим резистансом проти більшовизму на сході Європи.

- Вольшевики, - говорять очевидці, - згл. більшовицько-польські летунські з'єднання почавши з 16 травня ц.р. скроплюють бензином і запалюють запальними бомбами гірські ліси. - Зараз на просторах на південь від Сяноку - Тісна - Устрики Горішні - Ветлина і Лупків, які мають становити перший кордон т.зв. мертвої полоси, - горять ліси.

/Польсько-більшовицька урядова пропаганда старається закрити цей випадок і ганебний засіб палення лісів, пускаючи версії, що це українські повстанці палють ліси, про що й сповістили через неповідомованість деякі чужинецькі пресові агенства. Цікаво, чому українським повстанцям палити ліси?! - прим. редакції/.

З 15 травня почалося виселювання цивільної людності із підгірських околиць, де має постати "мертва полоса". Евакуаційні ешелони групуються в Струже - Новий Санч - Краків. Як говорять - всю людність із цих теренів польський уряд думає переселити над Одру.

Проте українські повстанці не здаються ані не попадають в ропащ. - Відділи УПА застосовують відплатну акцію супроти польських червоних тоталістів, запалили рафінерії нафти в Кросно і Ясло. В цих околицях тепер тривають важкі бої, в яких польськими урядовими військами пускається в бій сильні панцерні з'єднання і бомбардувальники.

Братислава /ПІВ/. - Цими днями через Луклянський просік коло Ліліхова пробився на словацьку територію великий відділ УПА, який звів важкий бій із чехословацькими військами в околицях Нова Весь - Спішсько. Після кількогодинного бою, який завдав чехословацьким військам дошкульних втрат відділ УПА відступив у Татранські гори.

Братислава /ПІВ/. - В Ряшівщині в околицях Вранова чехословацькі війська оточили Н-ське з'єднання УПА. Бої тривали два дні. В боях із чехословацької сторони брали участь панцерні частини й ескадра бойових літаків, які однак більших втрат відділам УПА не спричинили. Пробившись в атаку, з'єднання УПА прорвало оточуваль-

ний перстень, зривавши одночасно залізничну лінію Прянів - Братислава, прямує в Татри.

Як говорить місцеве населення цей сій завдав дожкульних втрат /в людях і військового матеріалі/ чехо-словацьким військом. Втра-ти зеднання УПА невідомі.

На цих теренах де відбуваються військові операції українські повстанці широко розкинули летачки до воєнків чехо-словацького війська і цивільного населення. Ближчий зміст летючок невідомий.

Сирпатії місцевого населення стоять виразно по стороні українських повстанців.

- 000 -

З В Е Р Н Е Н Н Я

Д р у з і а н т и б о л ь ш е в и к и, б о р і т ь с я з а с в о б о д у !

Червоний сирпат все жорстокіше впливає на тіло і душу спів-братів на наших вітчизнах, уярмлених большевизмом. Большевицькі кати з безощадною жорстокістю намагаються знищити всі активні чи взагалі національно-свідомі сили народів Східної Європи та Азії, щоб таким чином знесилити грядучу Визвольну Революцію Народів. До помочі собі большевики впрягли всі злочинні, підлі і неспівомі си-ли світу таємно своєю диявольською хитрістю і опритністю. В свій час саме за допомогою таких сил вони ліквідували державну незалежність нині "союзних" республік так званого СРСР. Тепер вони хочуть зро-бити це саме з Польщею, Болгарією, Румунією, Македонією, Фінляндією і т.д., де штучно посаджено "уряди" й потворено "партії", які по лю-кайському планують перед большевицькою Москвою.

Особливо яскраво висвітлюють це останні події, що відбувають-ся в уярмленій большевицькою Польщі. Підступно віддавши на посталу гештапівським шакалам героїчно повсталу національну Баранову і по-тім лицемерно пустивши з цього приводу пару крокодилячих сліз, большевицький звір брутально звантажував волю свободолюбного поль-ського народу, накинувши йому на шия владу своїх відданих пілабуз-ників - берутів, осубек, і їх подібних большевицьких блудозливів з ППР. Всі ці ганебні зрадники польського народу за задумом Крем-ля були зобов'язані в найкоротший термін "розчистити" Польщу, по-ретворивши її в надійний плацдарм для наступного стрибка больше-виків у світ. Перший етап цієї підлої роботи завершений з моментом "успішного" переведення в Польщі большевицьких кахрайовських "вибо-рів" 1947 р. Влада кримінальних злочинців легалізована. Але боль-шевицькому звірові в Москві і в Варшаві все це завдає великих турбот дії підпільних революційних армій - УПА та АК - ВІН, які тісно об'єдналися на терені сучасної Польщі для активної боротьби проти спільного ворога. Всі большевицькі провокації, методи штучно-го розпалювання ворожнєві поміж українцями й поляками несподівано для Кремля зазнали краху. Обидва поневолені большевизмом народи розшифрували підступну тактику ворога - розбити їх поодинокі.

І ось тепер большевицькі кати вдалися до нового підступного способу боротьби, що його прихвально названо "амнестією". Колиш та-ка сама "амнестія" допомагала большевикам ліквідувати збройне під-пілля в Україні, на Кавказі, в Середній Азії і т.д., щоб пізніше розправитись з безборонними повстанцями в енкаведистських підзе-меллях смерті. Безперечно, така сама доля чекає й польських пат-

ріотів, що легковажно рішили покаятись в своїх "гріхах" перед МГБ-істами.

Але цей черговий большевицький маневр спрямований також і на розбиття єдиного фронту польського й українського підпілля. Одночасно з проголошенням "амністії" для польського підпілля Москва руками "польського уряду" кидає цілі дивізії польських вояків проти Української Повстанської Армії, бажаючи силами польського народу знищити своїх власних ворогів, а не ворогів польського народу.

Цими дивізіями керував безпосередньо сам заступник воєнного міністра совєтської Польщі - енкаведистський генерал Свєрчевський. Цей большевицький сатрап, що не мав нічого спільного з польським народом, був тілом і душою запроданий большевицькій Москві. За інтереси большевицької Москви воював він підчас громадянської війни в Іспанії, де командував інтернаціональною бригадою під іменем ген. Вальтера. За інтереси большевицької Москви воював він також як командант 2-гої польської армії в ССРСР. Тепер тому безсоромному продажному псові було особисто наказано МГБ зробити своїм кремлівським панам ще одну прислугу: ліквідувати український повстанчий рух за лінією Керзона, щоб уможливити їм насильне злочинне виселення українців з землі предків нацьковувачи поляків і українців одних на одних.

І от цей запроданець тепер внав жертвою свяченої помсти вояків УПА, що помстились на ньому за кривди, заподіяні обом, українському й польському - народам на полі боротьби проти ненависної большевицької тиранії! А криваві бої УПА, які з новою силою й завзяттям розпалюються знову на уявлених большевизмом землях, знайдуть ще ті тіснішу підтримку має польського народу. Вільні сини польського свободолюбного народу! Справжні патріоти Польщі!

Ми - українці революціонери закликаємо вас до щирої дружби, до чесної бойової співпраці в боротьбі проти спільного нашого і всіх народів світу ворога - большевизму. Підтримуйте нашу безкомпромісну боротьбу на всіх ділянках, всіма силами й способами, бо ж ця боротьба - зрозумійте це до кінця - йде дійсно за нашою і вашу волю! Сили революційного підпілля наших народів вже давно діють об'єднано. Так само об'єднано мусять діяти цілі маси наших народів.

Об'єднання дій має поневолених, але не покорених большевизмом народів здійснює Антибольшевицький Блок Народів /АБН/.

Ми боремося за остаточне і повне знищення ССРСР - російської імперії та розподіл її на національні держави в етнографічних межах!

Хай живе Українська Повстанська Армія /УПА/, як авангард боротьби за свободу народів і людини!

Ми закликаємо вас до ще тіснішого об'єднання під прапором АБН.

Хай живе українсько-польська дружба в боротьбі за свободу!

Хай живе свобода українського і польського народів!

Хай живе свобода всіх народів і людей!

СВОБОДОЛЮБИВІ НАРОДИ І ЛЮДИ ВСЬОГО СВІТУ, ЄДИНАЙТЕСЯ В БОРЬТБІ ПРОТИ БОЛЬШЕВИЗМУ ЗА СВОБОДУ НАРОДІВ І ЛЮДИНИ!

ХАЙ ЖИВУТЬ САМОСТІЙНІ, СОВОРНІ, НІ ВІД КОГО НЕЗАЛЕЖНІ ДЕРЖАВИ НАШИХ НАРОДІВ!

Українське Представництво
в Комітеті АБН.

РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОГО РЕВОЛЮЦІЙНО-НАЦІОНАЛІСТИЧНОГО РУХУ І ЙОГО ПОЛІТИКА.

/Спроба нарису/

В цілому своєму існуванні змагає українська нація до вільного, самостійного державного життя, до повного всестороннього розвитку і безнастанного росту. Оце відвічне історичне змагання української нації - це український націоналізм, що діє й виявляється в різних видах в цілому нашому минулому і становить зміст історії України. Ціла історія України - це історія українського націоналізму в широкому соціоісторичному та історичному розумінні цього слова, - це історія життєвого змагу української нації за власне підметно-творче існування. Це все відноситься, впрочім, до питань розвитку кожного народу.

В історичному змаганні української нації були різні моменти; українська нація формувалася, творила свою державу, боронила її. Українська держава падала та знов відроджувалася. Росла і розвивалася українська культура, що часто занепадала разом з упадком держави, то знов відроджувалася в починах великих синів. Це все різні яви українського націоналізму, що відповідають подібним явищем у всіх інших народів, тільки, що кожний народ має свої питомі прикмети й інше положення, тому й різно виглядають питомі явища націоналізму окремих народів протягом цілої їх історії.

Новітній український націоналізм найновіших часів набрав завершеного виду, оформившись в ідеологічний і політичний рух, що як свідомо планове діяння в своїх основах кладе націю, як найвищий і найважливіший чинник людського спільного життя. На нації спирається життєвий розвиток і порядок світу. Виходячи із такого заложення націоналістичний рух видвигає ідею боротьби за найпевніше завершення нації, себто - за створення незалежної суверенної держави, в якій єдино є можливе життя і розвиток народу.

Виразне усвідомлення значення і поняття нації, ясне свідомо-скристалізоване бачення національно-державної незалежності виступає в історії в новітніх часах. В нашій історії, по всіх невдачах й упадках, розвивається це явище в добу національного відродження в XIX ст. Найяскравішим виразником новітнього зрозумілих націоналістичних ідей є у нас Шевченко, Леся Українка, та публіцистична й політична діяльність 1900 років Миколи Міхновського. В його писаннях видвигається виражений клич самостійної України, її політичної та культурної незалежності, а створені тоді перші націоналістичні гурми поставили собі за завдання реалізацію повних ідей, себто розроблення політичної програми, розгорнення й боротьби за державно-політичне визволення України.

Продовженням, та ідейним переємником тих перших передвісників у українського націоналістичного руху були визвольні змагання 1917 до 1921 рр., в яких серед отаких подій поступово і чим раз ясніше кристалізувалася в народі українська національна ідея, безнастанно давлана і придушувана ворогами. Створення української держави - та боротьба за її закріплення поглибити національну свідомість та посилили політичну активність українських народніх мас.

Український націоналістичний рух, як завершений, одноцілий, плановий, суспільно-політичний, революційний процес постав і розвивався в найновіших часах по упадку української держави.

Він - повітний український націоналізм - розвинув свої ідеології, оформив і далі розвивав свою програму, намітив тактику і засоби для реалізування своєї цілі, себто, для одбуття і побудови Української Самостійної Соборної Держави. З таким ідейно-програмовим змістом та політичним, соціальним й економічним ладом, - що було відповідати природі та інтересам українського народу. Далі і націоналістичний рух створив своєрідні організаційні форми, відповідні до потреб і можливостей діяти та поступово втягаючи чимраз ширші народні круги, зосереджував акції всі творчі сили народу до боротьби за визволення, яке з основною передумовою нашого національно-політичного існування і росту.

Цілий цей процес /національного руху/ розвивався поступово, приймаючи різні форми у різних періодах часу.

Основу для українського націоналістичного руху поклав у 1920 році полк. Євген Коновалець, створивши і розбудувавши Українську Військову Організацію /УВО/, і цим дав організований почин новітньому українському націоналізму.

УВО це була організація військово-боева /її пропагандивний журнал "Сурма"/, яка по свіжо програних визвольних змаганнях, тоді, коли вже не могли діяти армії, поставила собі за завдання продовжати визвольну боротьбу в інших формах. Отже передусім мусіла вона діяти підлітно й конспіративно, тобто - тайно й замасковано, закривавчи перед ворогом саму організацію, людей і способи діяти. УВО подумала як безукраїнський чинник, діяла передусім на ЗУЗ - /Зах.Укр.Зем./, вона переслідувала акції, які мали підривати сили ворога, а передусім мали дати знати світові, що український народ не годиться в наслідки і поневеленням, що Україна далі бореться і буде боротися аж до визволення, що ворог є завжди на нашій землі і що не буде йому ніколи від нас спокою. УВО своїми акціями винищала представників ворожої змари та зрадників, що служили ворогом /атентати/. Саботажними акціями нищили державні улаштування /переривання телеграфних сполучень, бомбові розриви в державних об'єктах й установах, уживання смертниць для розпорощення учасників на ворожих імпрезах і т.д./. Експропріаційними акціями /випалювання/, здобувала від ворога гроші, загарабані в українського народу /напади на державні каси і політські уряди/. Всі ці акції були продовжуваними боевими спробами зі зброєю в руках. Крім успіхів були й жертви боєвиків, були заповнені тюрми, були кордоскі тортури при допитах, нерас і до смерті /Бассарабова/, були політичні процеси, були присуди смерті і довічної тюрми. Жертви революціонерів, їх невгнута постава на тортурах і перед ворожим судом. Їхні кров і віра в справу будили народ від зневіри, давали надію і підйом, поглиблювали розуміння ідей української національної революції, зв'язували народ з боево-революційними діями. І це найважливіше завдання, які сповнило УВО. Вона не дозволила ворогам приспати чужність народу, вказала шлях, яким народ не зважаючи на жертви може себе вберегти від національно-політичної загибелі, через протиставлення себе ворогові, ядро відірвала образ національної ідеї та поставила безоглядну вимогу безкомпромісності в боротьбі за визволення. В цій концепції революційності розгорівся в дальшому націоналістичний рух.

Та початкові замішання й форми УВО при дальших потребах життя вимагали доповнення і розбудови. УВО поставила безсумнівно і твердо ідею державництва й соборництва, але як військово-боева організація потребувала ще політичної розбудови, себто ідеологічного обґрунтування основних ідей, розроблення політичної програми та взагалі, ширшого гнучу на довгу мету.

У шуканні тих нових шляхів до визволення, щоби на твердій і певній основі будувати своє політичне діяння, розраховане на довгий протяг часу, - творяться в 1920 році на ЗУЗ і за кордоном /Відень, Прага, Америка/ гуртки націоналістичної молоді. Вони намагаються своєю діяльністю створити ідеологічно-політичний горизонт і надбудову технічно-боєвої дії УВО. Вони ставлять собі за завдання здорові, ідейно-духові сили народу, поборювати ворожі впливи, викорінювати шкідливі психічні прикмети, що наросли через довгі роки неволі, та розвивати і скріплювати сильні черти національного характеру. Кличем ставало виховання також духових цінностей в народі, що могли б протиставитися всім засобам ворожого розкладу /обман, утопічні нереальні доктрини, провокація, денационалізація, деморалізація, терор і знищення/ та стати основою навіть для дуже великої затижної боротьби.

В тому ж часі великий вплив на виховання української суспільності, а головню молоді, мав Дмитро Донцов, що позначилося зокрема з появою його найважливішого твору "Націоналізм /1925 р./". Донцов діяв індивідуально і незв'язано з націоналістичним рухом, але його писання видвигали актуальні тоді питання для ідеології й виховання. В своїх творах він гостро критикував усі прояви кволости у нашому минулому, головню тоді, коли понають замирати державні традиції, а доктринерство XIX віку вбивало здоровий життєвий чин в народі. Найгостріше розправляється Донцов з "Трагомановим, як з виразником москофільства, що своїми думками приглушує самостійницькі течії, а далше із доктринерами з часів визвольних змагань, які через брак чуйности супроти ворога та через свою наївну віру в чужі теорії, - не мали зрозуміння для потреб реальної сили в боротьбі та твердої постави в політиці. Донцов підкреслює, як гідні наслідування, сильні приклади з нашого минулого, зокрема позитивно наслідують Козаччину, Хмельницького, Шевченка, Лесю Українку, РУП /Рев.Укр.Пар./". Матеріалізові, що за основу життя бере матерію, та раціоналізові, що найважливішим чинником уважає розум, протиставляє ідею волюнтаризму, що двигуном усього життя уважає власне волю до життя і виявлення себе. Ідеологію волюнтаризму підкреслює значення волі в житті народів, яка формує нації і рішає про їх долю. У протигагу до всякого механізму, чи фаталізму /щось, що діється незалежно від людини/, волюнтаризм підкреслює значіння активізму, бажання підметної творчости. Незалежно від об'єктивних, зовнішніх чинників, як положення, раса, культура, мова і т.п. Воля спільноти рішає про те, що вона /ця спільнота/ - є нацією. Існування волі творить окрему, незалежну спільноту, жити самостійним державним життям - підносить племенні, етнічні чи народні групи на вищий щабель, творить з них свідомі своїх бажань і цілей та завдань - нації. В протигагу до надмірної розумової спекуляції XIX віку /раціоналізм/, що вбивав безпосередність чину і через те послаблює життєздатність - Донцов, виходячи з волюнтаризму, наголошує значення і силу почувань, зокрема творчих і сильних, що творять життя і розвій. Поборюючи декадентський вплив інтернаціональних та понаднаціональних доктрин /утопій/, підкреслює значіння національного почуття, що дає силу невміручости і незнижимої творчости.

Це з творчости Донцова виростали найважливіші думки, що знайшли живий відгук головню серед молоді, яка саме на здорових, сильних почуваннях і національному підномі, плекаючи духову силу і творчу волюність, формувала своє психічне наставлення, будувала виховання. Ці елементи увійшли від початку в зміст націоналістичного руху, бо саме тих чинників національно-духової сили забракувало в найновішому минулому, головню у визвольних змаганнях. І з чужих

ворських маніпуляцій не киттєвого теоритизування треба було перетворити нарід на життєздатну свідому своїх цілей, діячу /активну/ спільноту, що має непохитну волю здійснити свої життєві інтереси. Це саме завдання - перевиховання народу на нових основах намітили собі, в доповненні до діяльності УВО, націоналістичні гурми.

З розвитком і поширенням цих гуртків прийшла потреба організувати їх в одну цілість і адекватно діяльність усіх діючих тоді, націоналістичних сил. В 1929 році скликано Перший Конгрес Українських Націоналістів, на якому утворено до життя всеохоплюючу Організацію Українських Націоналістів /ОУН/ з полк. Євгеном Консальцем на чолі. УВО існувала в ній цілості, як військовос-босвий відділ, задержувати свою назву як символ початку новітньої вивольно-революційної боротьби українського народу. Згодом влилося УВО підковице в ОУН, яка стала виразником нової боротьби у повному всевітньому розумінні - в усіх відтинках життя.

І. Конгрес Українських Націоналістів в своїх постановках ясно визначив ідейні основи, до у безсумнівно правильне русло спрямувати змагання народу, та поставити перед ним в протиставлення всяким сманим ілюзіям, життєву національну ідею. ОУН поставила собі за ціль боротьбу за Українську Самостійну Соборну Державу /УССД/, боротьбу на довгу мету в усіх обставинах, при мінючій тільки різні форми і методи які в окремих теренах і обставинах, будуть можливі і доцільні. ОУН стала виразом настанови повної державної самостійності, соборності, побудовувати себе на всеукраїнських основах, та здійснювати щоденну боротьбу з усяким москофілством, польонофілством та взагалі орієнтацію на чужі сили.

Перший Конгрес в своїх постановках означив загальні світоглядні основи спираючи їх на найвищих ідейних вартостях, себто на найвищому інтересі нації як надрядної спільноти, що стоїть понад індивідуальними чи груповими творами й явищами. В тому зміслі з'ясовано теж поняття та розуміння націоналізму і всіх основних, із ним та націй зв'язаних виявів та процесів /ідея нації, історичне ставлення та ріст нації, національна культура і т.п./ - гледи: Постанови І. Конгресу Жкр.Нац. - "За загальні означення". З'ясовано категорично вимогу національної держави, та значення, зміст і природу. Наказано революційний шлях визволення, як єдино реальний можливий і успішний.

Ідеологічне обґрунтування постановами Конгресу суті націоналізму стало ідеологічним підставою націоналістичного руху, з якої опісля розроблялися дальші програмові постанови і практичні напрями, головні точки не тратили своєї актуальності не зважаючи еволюцій, яку переживав націоналістичний рух до тепер.

Від І-го Конгресу Українських Націоналістів, що став першим Великим Збором ОУН, - націоналістичний рух починає в своїй історії новий етап, що виявляється діяльністю ОУН.

На відтинку ідеології наші націоналістичні видання /"Вперед" / "Розсудова Нація", "Діак", "Український Націоналіст" і інші неперіодичні / - розробляють основні всі засадничі справи, а зокрема питання політики власних сил, та проблему розуміння національної революції, що являється не технічно босвим актом, а глибоким процесом основних перемін, який торкається цілого життя народу на всіх відтинках. І це розуміння революції лягло в тому періоді в основу практичного діяння ОУН. Те

діяння мало за завдання постачення але повне наближення до мети через втягування чимраз ширших мас у революційну боротьбу. На те в першу чергу були обраховані всі акції Організації, ОУН вказує масам, що свою землю і право на життя треба добувати боротьбою.

Осінь 1939 року загорілися двори і старти польських поміщиків і капіталістів на українських землях /ЗУЗ/, на це ворог відповів звичною тоді в цілому світі панифікацією, в якій кривавими репресіями, катуваннями й арештами хотів здушити українську боротьбу за визволення. Та боротьба розгорілася чимраз могутніше й ширше.

Основним організаційним завданням ОУН було розбудувати сітку, виховати кадри революціонерів, які своїми акціями поширювали би визвольну революційність в народі. Посипалися усвідомлюючі та революціонізуючі листівки, посипалися кулі на ворогів і ви служників, а від них прийшла на українських революціонерів хвиля масових процесів з тяжкими присудами й вибеницями. /Вілас, Данилишин і інші/.

В 1933 й наступних роках синалися потайки ніччю могили борцям за волю України. Українська молодь виповідає безоглядну боротьбу ворожим впливам і пропаганді, всьому легальному життю, в усіх установах ведеться боротьба проти поліцистів, польських ви-служників і всіх опортуністів. Іде акція за гідне, державницьке виховання народу. В час голоду, зорганізованого більшовиками на Україні, ОУН, хоч діла на ЗУЗ /і на еміграції/ заманіфестувала свою боротьбу проти всіх ворогів атентатом на більшовицького консула у Львові /Лемик/. В тому самому часі провадиться т.зв. шкільна акція, що є виразником змагань за українське навчання і виховання. Молодь і діти з батьками проводять демонстрації, штрайки, бойкоти польських шкіл, дезавують польські націоналістичні образи і польські державні знаки зі шкіл, на знак протесту проти духово-виховного насилля і денационалізації української молоді поляками. В розгарі тих акцій український націоналістичний рух зазнав багато тяжких ударів. Зокрема по атентаті на польського міністра Перацького в рр. 1934 - виарештовано і запроторено на довічну й довголітню тюрму численні організаційні кадри, в тому й провідні /Степана Бандеру, Лебідь, Стецько, Гнатківська і інші/, а далі в новоствореному концентраційному таборі Береза Картузька ізольовано від життя, праці й боротьби переважачі націоналістичні сили. Положення націоналістичного руху в той час було тим важче, що рівночасно, в один голос з окупантом, зазнав він гострого поборювання зі сторони деяких кругів тодішніх опортуністичних українських партій, - що пішли на т.зв. "нормалізацію" з поляками, себто - на льояльну співпрацю з ними, вростачи в польську державну систему. У відповідь на це ОУН перевела після акцій бойкоту виборів до польського парламенту.

Організаційна сітка стояла перед свіжими завданнями відбудови, реорганізації, та виховно-вишкільного скріплення. В той же час /1936-39/ ОУН розбудовується чимраз більше в робітничому середовищі, та просякає національно-політичним усвідомленням у робітництво, загрозене польонізацією і комуністичними впливами. Націоналістичний рух вростає в життєві інтереси українського робітництва. Проводяться робітничі штрайки. Між роками 1935-1939 розвиваються і поширюються протикомуністичні акції, що набирають маючих виявів зудару з комуністами, вислужниками сталінської Росії на ЗУЗ /Махівка, Підлисса, Вар'язь, Двірці/.

В рр. 1937-39 провадиться протикольонізаційна акція, яка була відповіддю на поселення польським урядом мазурських кольоніс-

тив на українські землі з рівночасною забороною українцям купувати землю. Почалося знов палення кольоністів і різні штрайки селянського робітничого елементу.

Вкінці в передвоєнних часах, 1938 р., коли з розпадом Чехословацької республіки творилося самостійницьке життя Карпатської України, ОУН грала визначну роль в організації національних сил і в самій боротьбі з мадярським наїздником, а свіжі сліди визвольної боротьби позначила знову кров /Коссак, Колодзінський/. На інших теренах ЗУЗ переводилися рівночасно масові криваві репресові, політичні маніфестації за піддержання національно-державних прав Карпатської України і знову заманіфестувалися самостійницькі змагання української національної революції.

В цілому довгомітному періоді від I-го Великого Збору до вибуху німецько-польської війни, націоналістичний рух осягнув своїми акціями й організаційною працею нові здобутки:

а/ створилася організована й організуюча ідейно-політична всеохоплююча сила ОУН, з розгалуженою сіткою й ідейно-сильними кадрами.

б/ народні маси перевиховалися на нових революційних ідеях й осягнули завершену національно-політичну свідомість та ідейно-політичну готовість до визвольного чину.

В тому періоді переживала ОУН потрясачу подію, а саме 23. травня 1938 року, в Роттердамі згинув з большевицької руки голова ОУН полк.Евген Коновалець. З одної сторони як подія свідчить про це, то націоналістичний рух, вже тоді уявляв собою реальну політичну силу і реальну небезпеку для ворогів й тому вони вдавали в найбільше для руху загрозливе місце. З другої сторони, з внутрішньої точки бачення, ця подія мала далекойдучі негативні наслідки, бо не стало людини яка мала охороняти організацію перед кризою і розламом, що сталося в 1940 році.

- . 0 -

В часі діяння націоналістичного руху на ЗУЗ у формі акцій ОУН - на ОСУЗ /Осередньо-Східні Українські Землі/ і на СУЗ - /Східні Українські Землі/ йде та ж боротьба українства за існування, у різних формах і на різних відтинках життя. По закріпленню большевизму на Україні й по останніх згуках української партизанської боротьби в 1920-24 рр., один із засобів ворожого нищення була колективізація, на яку український нарід відповів теж боротьбою, що давала героїчні подвиги і мільйони жертв в цілім народі. Коли б Східна Україна мала в цей час такі можливості, які все таки існували на теренах ЗУЗ /вільна преса, відкрите судівництво, зв'язок з закордоном/ то про 1929-30 рр., на Придніпрянщині говорив би світ, як про повстання проти ворожого насильства і можна б так околихнути світ пропагандою, як в тому самому часі відгомоном пішла справа акцій і пацифікацій в Галичині. Ті роки дають на Східних Областях України катакомби безправно помордованих героїв, що мали відвагу явно виступити проти найжорстокішого ворога. Рік 1929-30 приносить процес Спілки Визволення України /СВУ/. На цьому виступали, також члени - Спілки Української Молоді /СУМ/. Цей процес засвідчує, що і в найтяжчій системі, український нарід бореться за свою волю. Неза тим явним процесом, нищено тайними присудами і без суду нечислимі сотки революційної молоді Східної України. Але ті факти не тільки не були відомі світові, але часом і для самого українського народу лишалися закритим таємом.

Вкінці у відплату за опір українського села в колективізацію

ції, організується штучний голод, щоб вигубити мільйони українських людей. Рік 1933 приносить знову відгук протесту, яким були постріли Хвильового й Скрипника. Молоді душі полоняє заклик "геть від Москви"! Молодь маніфестує по смерті Хвильового своє признание його революційним ідеям і платить за те тюрмами, засланням і життям. Гинуть молоді українські письменники: Влизько, Фальківський, Буревій та інші. Це не відстрашує патріотичну молодь. Вона сама організується, створюючи в різних областях революційні - по суті - націоналістичні організації, що спиралися на ідеях Хвильового.

Тоді, після цього: "Українська Національна Революційна Партія", "Націоналістично-Визвольна Партія", "Революційно-Терористична Організація". За те все прийшла в 1937 році знову кривава ~~репресія~~ під знаком Бжовщини. Всі советські тюрми та підвали ПУ ціла Колима переповнені були свіжим набором українських борців за національну ідею. Це безоглядне нищення України більшовицькою системою перекочувалося нестримною хвилею до вибуху війни 1939 року. Нарід зберігав своє українство як тільки було можливо, в найтяжчій неповторній режимі світу.

/Закінчення в наступному числі/

---000---

С. Вітрило.

В О В Ч Е М О Л О К О

І/Діячі про себе/

Сузір'я політичних угруповань нашої еміграції рік тому збагатилось новим світилом. Шукати його треба в східних регіонах нашого небосхилу. Не досліджено досі з певністю, якої саме астрономічної величини ця зірка. Можна, проте, гадати, що в ній є понад три діячі. А якщо так, то вона не найменша серед інших - "сконсолідованих" партій".

Віком, отже нова партія молода, сказати б, немовля. Але не мовля навдивовижу шустре і з дивно мінливим вдачем.

Перше число "органу політичного активу ініціативної групи" цієї партії починається редакційною ~~без підпису~~ статтею з проречистим наголовком "Хто ми".

Хто ж, справді, вони? Чого вони хочуть? З якою метою зійшлися? Яким богам заколюють жертви?

Читаємо:

"А де ж світова пролетарська революція? Спитають нас зліва. Вона похована більшовизмом. Назавжди, чи на якийсь відтинок часу - то питання інакше. В усякому разі в найближче десятиліття світ займатиметься іншими проблемами. Саме через це, все, що було найкращого в комунізмі, зможе виявити себе тільки на ділянках інших поступових і визвольних рухів. На Україні такою ділянкою є національно-визвольний рух українського народу".

Цебто, якщо говорити не езопівською мовою "НАШОЇ БОРОТЬБИ", а ясновидно зрозумілою:

"Ми є те "все, що було найкращого в комунізмі". Тобто, ми були і є комуністами. Але інакші, ніж більшовики. Кращі. Не закидайте нам зліва, що ми забули про світову пролетарську революцію. Зовсім ні. Це більшовики зрадили революцію, вони її поховали. Але не назавжди. Тим часом для нас немає роботи за фахом. Та ми байдкувати не хочемо. Як не світова пролетарська революція, то ін-

ді поступові й визвольні рухи. А тому ми, найкращі з комуністів, зможемо виявити себе в найближче десятиліття тільки ..... і т.д.

Відрекомандувавшись таким чином перед читачами і навівши ви правданні собі, що на 10 років /яка прозорлива точність!/ відступає від своєї головної цілі, "політичний актив" тим же езопівським стилем викладає далі свої основні постулати. Він обіцяє "протиставитись силі долара", щоб не лише українська економіка, а й культура не стала "українська формою й американська змістом". Похвально! Провівши далі глибокодумну паралелю з ХІХ століття, коли "провідною силою націй була її капіталістична верства" /влучність цієї премудрої аналізи саме щодо української нації в ХІХ сторіччі між іншим, на нашу думку, образно висловлює народня приповідка: - "Ляп у кашу та не в нашу!"/, "політичний актив" висловлює своє щастя, що "в сучасній Україні зовсім не існує інших соціальних верств" крім "речників усупільненої економіки", що, мовляв, "в теперішню добу стають провідною силою й оборонцем незалежності нації". Даді йде знаменна фраза: "не в фашистському розумінні, а буквально". Тобто не фашистській державі підпорядковані суспільні верстви /бо "політичний актив" очевидно додумався на цім місці, що "усупільнення" властиве не лише більшовиамові, а й фашизові/ а колгоспники /покріпачені більшовицькою державою, зазначмо від себе, С.В./, робітники /прикуті законами "партії й уряду" до більшовицької каторжної тачки, С.В./ і "їхня виробничо-технічна інтелігенція" /іншої інтелігенції, крім "виробничо-технічної" НАША БОРОТЬБА" собі не уявляє, і жаслива, що її нема, С.В./, що за страх і за совість виконує роль більшовицького погонича перших /колгоспників/ і других /советських робітників/.

Для вияснення й уточнення своєї "глибокопродуманої програми, /наведені в лапках вислови всьди взято нами з тексту "НАША БОРОТЬБА", С.В./ "політичний актив" вважає "непростимим /!/ злочином, коли б ми потяглися в хвості хвилих настроїв денаціоналізації, які є страшенно небезпечні з погляду незалежності нації".

Це - важлива програмова заява. Для неспокушених у тій відомого походження термінології, що нею, мов зайця салом, насичено не лише ця стаття, а й цілу "НАШУ БОРОТЬБУ", мусимо дати пояснення. "Націоналізація" більшовики називають своє удержавлення землі й промислу /від якого вони і "НАША БОРОТЬБА" з ними відрізняють ще й фашистське "усупільнення", хоч звичайна людина, скільки не прагнуче, не збагне тут засадничої різниці між більшовизмом і фашизмом/. Отже "НАША БОРОТЬБА" виступає проти "денаціоналізації", передбачаючи її неминучість у ході антибільшовицької революції, тобто заявляє, що "політичний актив" стоїть за збереження й недоторканість системи колгоспів, радгоспів та державної власності на фабрики й виробні. Тим самим ця партія виступає проти всякого уприватнення в економіці, за повне збереження запровадженого більшовиками державного капіталізму.

Програма ясна й конкретна. Треба віддати належне цьому політичному новотворові. Його "політичний актив" навірбає в собі досить глузду, щоб здати собі справу з того, що їхня програма суперечить інтересам і прагненням українського народу. Знають вони, що з такою програмою "залишаться без нас". Але потішають себе думкою, що "на слідуючий день нація визнає нашу рацію і піде за нами", бо - читаємо між рядків - приватна власність "небезпечна з погляду незалежності нації", тобто не встоїть проти долара. Щодо власності, то нам доведеться пізніше докладно розглядати це питання. А тим часом нехай собі "НАША БОРОТЬБА" думков багатіє. Побачимо, що воно і як воно буде. Борзесписці "НАШОЇ БОРОТЬБИ" люблять робити екскурси в історії і на підставі цих екскурсів робити

ти свої глибокодумні прогнози. Але хто зна, чи історія повторюється. Кажуть, одначе, колили й повторюється, то все ж не в то чно такому вигляді. Прийдеши, в усякому разі, не історія.

Після таких сумних ремінісценцій щодо "мас" і самопотішливих, але малообгрунтованих прогнозів щодо визнання ними рації, стаття закінчується непослідовно бадьорим закликком: "Не гавчись - до діла!"

Почитаймо ж далі претенсійний орган і роздивімось, до якого саме "діла" береться цей "політичний актив".

II. Мильні пухири.

Не будемо полемізувати з дуже многословною, довить голостю внов статтею Д.Рябовола з декларативним наголовком "На новий шлях". Коли автор говорить в одному місці про протибольшевицьку революцію, а в другому про цінні "резерви" з наявних українських партій, що "мають шанси перейти в активний баланс контрреволюції", то ми мусимо лише розвести руками і приступити, що й сам п.Рябовалне розуміє, про що говорить. Після прочитання статті лишається оскома від таких кислих виплодів авторової красномовности, як "могильник реакції й контрреволюції", "соціально-політична доктрина", "передова прогресивна форма сучасної національної держави", "революційно-політична концепція" тощо. Як бачимо, п.Рябовалові не дорого коштує пускати мильні пухири з гучних але безпідставних фраз. Він хоче створити "політичну партію високого політичного рівня і всеукраїнського характеру". Бажання побожне;

Питання "прихильности мас" таки турбує "НАШУ БОРОТЬБУ". Говорить про це Д.Рябовал, більше уваги приділяє цьому К.М. у дальшій статті: "Кілька завваг до наших завдань". Але й К.М. відмовляється "посягати як небудь по маси". Видно для діячів з "активу" це не під силу. Натомість К.М. пропонує "піднести" боротьбу за високу політичну культуру нашого суспільства". Щастя Боже!

Стаття І.Корсуна про "Націоналізм і національно-визвольний рух" ставить знак рівняння між націоналізмом і фашизмом. Стаття досить плутана. І.Корсун твердить, що в основі сучасного націоналізму лежить не національно-визвольна ідея, а антикомуністична, класова. "Націоналізм репрезентує .... реакційний мішух, ілюзорно-незалежний дрібний власник." Загляньте очі читачу і ви можете поручитися, що читаєте не "НАШУ БОРОТЬБУ", а підручник "Історії ВКП/б/". Висока "політична культура" п.Корсуна явно запозичена з кремлівсько-московського джерела.

Прочитавши статтю, читач може зробити висновок, що українського націоналізму не існує в природі. "В національно-визвольній боротьбі українського народу", каже п.Корсун, "об'єднуються всі верстви українського народу, всі течії української політичної думки". Але "українська національно-визвольна боротьба" не сміє бути "антикомуністичною /націоналістичною/", а лише "антиімперіялістичною /демократичною/". Отже, не виступайте проти комуністів, бо тоді ви будете націоналістом, а "націоналізм - це фашизм". І. Корсун пропонує утворити "широкий народній демократичний фронт, який об'єднуватиме всі течії української політичної думки, від українських комуністів до гетьманців." Вачите, які п.Корсун кулі виливає?

Трохи вище в цій же плутаній статті не хто інший, як сам п.Корсун з сумом констатує: "Поняття комунізму всьди починає пахнути тільки московськими грішми". Радія! Але чому ж тоді п.Корсун забороняє виступати проти комунізму і хоче включити українських комуністів у свій широкий демократичний фронт, посадовивши

їх поруч з гетьманцями? Про яких саме українських комуністів говорить п. Корсун? Про тих, що в Україні? Але ті, скільки знаємо, поруч з гетьманцями і, ми того певні, навіть поруч з п. Корсунем не сядуть. Тоді може п. Корсун має на увазі тих українських комуністів, що в Баварії? Може це проти них виступати /вести антикомуністичну боротьбу/ автор називає націоналізмом або /що для нього все одно/ фалішом?

"Від комунізму пахне московськими грішми", заявляє п. Корсун. Але чим же, - запитаємо ми логічно - послідовного автора, - пахне від українського комунізму, хоч і "баварського?"

III. Зуби пана Бабенка.

Доводилось нам чувати від критично настроєних читачів, що в числі 1. "НАШОЇ БОРОТЬБИ" є лише одна цінна стаття, а саме "Большевицький бонапартизм". Ми не цілком згодні з цим твердженням. Перша "високої політичної культури" густо розсипано, на нашу думку, по всіх статтях "органу". Але ось ми вже дійшли й до вище згаданої "цінної статті".

Це - від початку й до кінця - історичний екскурс, історична паралель й історична аналогія. В статті є цитати. Перелічимо їх: з К. Маркса - 2, з Леніна - 3 і з "російського /точніше, сталінського, С. В. / академіка" Тарле - 9 /де/ "ять". Стаття - жвава. Крім того в ній розповідається про "мудрість Леніна", наводиться уступ з його "Заповіту", відомої троцькістської фальшивки, викладається точка зору К. Маркса на французьку революцію, оповідається про "геніального комуніста Троцького", й "фанатично відданого революції Бухаріна". "Микитку" Хрушова Бабенко не любить і прозиває його "чудаковатим блазнем". Але найбільше сердиться п. Бабенко на Сталіна і дуже непоштиво про него говорить. Для Сталіна він не шкодує епітетів і нищівних порівнянь. Генераліссімус, за його запевненнями, уже "побував Робесп'єром, термідоріянцем, Бонапартом і ще може встигне побувати ... Бурбоном".

Найстрашніший злочин Сталіна, як твердить п. Бабенко, полягає в тому, що він зробив "державний переворот 1937 року" й "усунув залишки старої большевицької гвардії, що купчилася в партійно-воєтському апараті", а також відступив від большевицької програми, за якою, якщо вірити досвідченому в цій справі п. Бабенкові, "соціалізм означав абсолютну рівність націй."

Розгрібаючи, мов той півень з байки, купу творчості Бабенка, знаходимо перлове зерно. Ось воно: "Революції в Європі для совєтської системи базані тепер тільки як підготовка ґрунту для російської окупації." Хто цього не знає? Але п. Бабенко вирішив і собі відкрити Америку. Але й ця всім давно відому істину автор потурбувався заховати, мов голку в сіно, між 14 цитат з марксистських і сталінських світил.

Розповідає також автор про захливі речі: як: "... перемогло безпринципне большевицьке болото /мусимо догадуватись, що п. Бабенко до нього не належав/, від якого продовжували далі одсікати то "ліві", то "праві" "паростки", як уже з 1935 року довелося /!/ розстрілювати /тих, що купчилися, розуміється, бо, як відомо до 1935 року розстрілювали саме ті, що купчилися/, як 1937 року "революція була розгромлена" і "реакція стукалась у двері".

Словом, читаєш і волосся стає дуба! Що вони зробили зі світовою пролетарською революцією! Страшно подумати!

Чи не зупинитися нам на цьому? Та ми з і не зобов'язані, зрештою, переказувати всього Бабенка. Ми вже й так ясно бачимо його "високу політичну культуру".

- Покази мені твої зуби і я скажу тобі, хто ти, - читали ми колись у шкільній зоології. А.Бабенко не потребує показувати нам свої зуби. Він уже показав нам свої сльози над "похованою більшістю світовою пролетарською революцією," він уже оплакав долю тих що до 1935 року купчилися і виконували роль катів українського народу, або яничар кремлівських сатанів. Вистачить з нас і 14 цитатів. Ми вже знаємо, хто такий Бабенко.

Яке ж завдання ставив перед собою правий чи лівий наросток, він же тепер член "активу" пишучи свої статті і підбираючи цитати? Воно ясне. Своєю історичним екскурсом і аналогіями він мав "науково" довести й унаочнити висловлену в передовиці "НАША БОРОТЬБА" думку, що більшовики бека, а комуністи цяця, /в той час, як цілий світ і сам п.Корсун ніякої різниці поміж ними знайти не можуть/. Він хоче створити нову легенду, новий світ про революційних принципових українських ~~комуністів~~ /комуністів, що їх "НАША БОРОТЬБА" просить не плутати зі зрадниками революції - більшовиками. Бо, як гірко зітхав Бабенко, "більшовизм уже не репрезентує революцію".

Але хто ж "репрезентує революцію"? Чи не п.Бабенко з його а "активом"? Яку саме? На це питання нам доведеться відповісти в іншій праці.

А тим часом пропустимо статтю про Івана Мітрінгу. "Де морту іс авт нігіль авт бене". Крім того про небіжчика, скільки ми не розпитували, ніхто ніколи не чув і нічого не знає. Нащо, отже, нам турбувати в могилі зотлілі кости? Хай йому земля пером і він ний спокій!

Далі - "Концепція Миколи Скрипника в національному питанні". Наголовок просто інтригує своєю актуальністю. Отже, за закликом "НАША БОРОТЬБА", - "до діла!"

ІУ. Новоявлений чудотворець.

Ну, так і є! Ми саме цього чекали. "НАША БОРОТЬБА" потребує не лише легенд і мітів, а й святих і мучеників. Вже п.Л.Рябовол у згадуваній статті малює свій партійний іконостас із цілих соплів або, як він каже, легіонів, "організованих у Вапліте, Ланки і Політфронт". Заводить він у свої святощі Хвильового, Шумського, Волобуєва і Скрипника. Отже "НАША БОРОТЬБА" молиться й на Скрипника, що віхав в Україну троянським конем харківського, сумної пам'яті, більшовицького Народнього Секретаріату. А ця стаття - особлива, позачергова товста свічка перед бравим "старим марксистом".

Виходить за "НАШОЮ БОРОТЬБОЮ", що більшовицький харківський нарком мало не батько "українського культурного ренесансу". Він, бачите, розвиває цілу українську національно-визвольну концепцію, він "з цифрами в руках" доводить, що "соціалізм спричинив відродження націй". "НАША БОРОТЬБА" говорить навіть про "скрипниківську загальнонаціональну політику".

Не забудьмо, що Скрипник сів у ще теплий фотель наркома Освіти в Харкові після того, як з того фотеля Лазар Каганович на наказ Сталіна щойно вишав Шумського. "НАША БОРОТЬБА" не шкодує кадильного диму перед іконами "чудотворця" Скрипника, перераховуючи його заслуги, але можна бути абсолютно певним, що майбутній істрик розкопає архів /мусить надійти той час!/ і доведе документами, що Скрипник був не двигуном, а гальмом української культури /згадати б хоча його відому поведінку за нараду у справах українського правосуддя/. Скрипник /як і багато інших помітних фігур/ для нас лише зайвий приклад того, як висока хвиля українсько

го відродження 20-их років, здійснених могутнім вибухом національної революції в 17-18 роках, змушувала дрейфувати разом з нею і таких марксистів, як Скрипник, Волобуєв тощо.

Нідочого всі шедрі похвали "НАШОЇ БОРОТЬБИ" на адресу Скрипника, коли в тій же статті читаємо, що Скрипник був усього лише "найбільш підходящою фігурою", що "надавались до запровадження нового ліберального /і вимушеного, за визнання самої ж "НАШОЇ БОРОТЬБИ"/ курсу комуністів /вони ж і більшовики/ на Україні. Він, отже, був не більше й не менше, як тільки урядовець, придатний для виконання певних доручень Москви в Україні. І в його інструкціях, нехай нам що не кажуть, ні про який "розвиток української культури", зрозуміло, не могло бути й мови. А куль пустив він собі до лоба, коли побачив, що вже не потрібний, що фотель уже чекає на нового наркома. З тих точнісінько міркувань, що й Панас Любченко пізніше, і робити, з нього мученика? За Україну? На це може зважитись лише борзописець з "НАШОЇ БОРОТЬБИ".

Але не про Скрипника, зрештою, ходить й "НАШІЙ БОРОТЬБИ" у цій статті. "Політичному активові потрібна була всього лише зайва на гоґада поґомоніти між рядками на таку делікатну тему, присвятити якій окрему статтю той "актив" покищо з тактичних міркувань не наважується.

Майже на самому початку стаття поспішає заявити, що "в національному питанні Скрипник цілком поділяв теоритичні марксистські і зокрема ленінські позиції." "Отже непомильний Ленін, непомильний і Скрипник. Далі стаття руба ставить питання: "Або Скрипник зрадив комунізмові, або більшовицька партія перестала бути комуністичною, тобто перестала запроваджувати в життя марксистські й ленінські засади в національному питанні." В царські часи говорили так: "либо фельдфебель идет в ногу, а рота не в ногу, либо рота идет в ногу, а фельдфебель не в ногу". Дарма, що де не спало на думку "активові" "НАШОЇ БОРОТЬБИ". Тут з'являється для "НАШОЇ БОРОТЬБИ" наґода розповісти про Розу Ляксембург, Леніна, Карла Маркса і XII з'їзду ВКП/б/, /страшенно актуальні речі/, та вияснивши все непоґрішність свого пророка, заявити, що на одній позиції стояли Скрипник, УКП і Ленін. Ось, власне, де собаку зарито. Сталін бєка, а хороший Ленін, Скрипник і УКП. Ну, а "актив"? Назва його як вкінці "органу" сказано, не усталена. Сьогодні це 4 літери, а завтра може бути три. Які саме? Кравчок завіси піднято. Бо що таке ці 4 літери? Звук порожній. От УКП, то щось зовсім інше. Стояло на тій позиції, що й Ленін. А Ленін був непомильний, точно, як Скрипник. Отже 4 літери? Не ламайте собі голови. Літери - ніщо. Їх можна змінити. Аби суть була ленінська.

Який був Ленін і чи справді був непомильний, український на рід не цікавить. Це не хвилює українців. За часів Леніна не раз запитували українці ленінців, в тім часі й членів УКП:

- А скажіть будь ласка, товаришу оратель із города, що таке комуна і на якого бісового батька вона нам здалася?

Так запитували понад 20 років тому. Тепер уже не питають. Дізналися, небожата, на власній шкурі, що комуна і комунізм - то смерть для українського народа. Дізналися й дізнаються потроху й інші народи, що комунізм - то гибель для них. І ніхто, крім самої лише "НАШОЇ БОРОТЬБИ", не хоче й чути ні про комунізм, ні про його пророків, в тім числі й Леніна, ні про його наслідників, в тім числі й "баварських" укапістів.

Але хто ж то пише таку високо-культурну статтю? Невже в них, в активі, є ще один Бабенко? Ні, ще - п. Радченко. Та видно, ці два птахи з одного гніздечка.

Ху! Чадіст просто, читаючи про оті всі цитати. Але треба, му-

Симо внести світло в темний підпільний закуток, де причаївся павучок з "НАШОЇ БОРОТЬБИ" і густо порозвішував свої тенета. Шкода не одної довірливої мухи. А запутатися в цім павутинні декому легко: знайомство, інерція звичного думання, спогади про молоді роки, про затишний клуб Блакитного, де колись, бувало, - "шуміи, братці шуміи по різних пролітфронтах. Та, до того ж, Васильович - знаєте - золотий мила людина...

Ех, "скупно на етом свете, Господи!", як сказав колись один тоже малорос.

У. Реальні розмови.

Та, як не "нудно на цьому світі панове", а доведеться перечитати й розглянути ще дві статейки. І в першій п.Синявський робить нам приємну несподіванку відсутністю цитат і загонисто-укапістського тону. Знаходимо в статті також влучні думки й порівняння. Ми в згодні з автором лише в одному: п.Синявський надто велику вагу кладе передусім на соціальні проблеми нашого визвольного руху і дещо ігнорує моменти національно-державницькі, не згадуючи за них зовсім. Це викривляє перспективу наших завдань у визвольній боротьбі. Ми думаємо, що обидва ці моменти - національно-державницький і соціальний - повинні йти рівнобіжно. Це, на нашу думку, дві сторони одної медалі і без одної з них медаль уже неповноцінна. Але ми збираємося докладно висловити наші думки про це в дальших наших працях. Тут же скажемо, що решту його статті приймемо без особливих застережень.

Коли автор говорить про гамлетівську "недооцінку ролі народу" ми не можемо згадати уступ зі згадуваної передовиці, в якій "НАША БОРОТЬБА" сумно зітхає - "Нехай ми залишимося без мас" - і не думайте, що Гамлети трапляються й не тільки там, де їх схильний шукати п.Синявський. А там, де їх часом пильно шукає "НАША БОРОТЬБА" напевне Гамлетів менше, ніж у її власному "активі".

Недавнім пресовий бій, започаткований не зеленим, за висловом п.Синявського, а сивим і поважним українським журналістом, чи не ілюструє слова п.Синявського про Дон-Кіхота, що, воюючи проти вітряків, "проміняли боротьбу проти гнобителя-окупанта на боротьбу між собою?"

Дуже барвисто змальовує п.Синявський і "наших політичних Санчо-Панчо," "що служать за добровільні датки політиці ради особистих вигод". Хіба ж не Санчо-Панчо роблять вигляд, що ведуть "війну проти досконалого противника", а насправді своїми виступами, продиктованими далеко не інтересами українського народу, тільки вставляють палиці в колеса тим, хто таки ту війну веде і веде її досконалими засобами, застосовуючи "тверезу політику, а не романтику", за влучним висловом пана Синявського.

Майже Фейлетон п.Охріма Гребінки цікавий головним чином своїм анекдотом, взятим, очевидно, з живої дійсності. Цілком правильно оцінює автор прояви українського політичного малахіянства, вірні думки висловлює про українських утопістів. Деякі слова п.Гребінки так і просяться, щоб їх повторити:

- Фальшивий, нежиттєвий проєкт не можна здійснити навіть при існуванні могутнього струменту /партії/. Соціальна концепція, щоб мати успіх, повинна мати в своїй основі "цілком реальну ідею і спиратися на цілком певні соціальні сили".

Золоті слова! Доводиться ще раз запитати "НАШУ БОРОТЬБУ", за допомогою кого і чого "НАША БОРОТЬБА", заздальгідь знаючи, що залишиться без мас, за допомогою якого струменту збирається вона здійснити свої фальшиві й нежиттєві проєкти, взяті з архіву давно захирілого укапізму?

Нам і всім нашим читачам ясно, що "актив" нічогоісінько здійснити й не збирається, вся його паперова "боротьба" є не що інше, як чистішеводи інтелігентства, один з рецидивів українського малахіяництва двадцятих років.

У дальших наших працях нам доведеться говорити про реальні, а не утопічні соціальні концепції і тоді ми дозволимо собі ще раз згадати наведені думки п.Гребінки, бо його устами в даному разі справді "глаголет істина".

Якщо не згадувати за високотемпературні "бойові" гасла "для підверстки" на передостанній сторінці, то оце і все, оце й уся - "НАША БОРОТЬБА" ч.1.

Нам не відома таємниця зарядження "політичного активу". Знаємо лише, що перед "НАШОЮ БОРОТЬБОЮ" вона випустила була дві брошури - "Наші позиції" і "Соціально-політична /конституційна/ програма", що їх редакція "НАШОЇ БОРОТЬБИ" на останній сторінці оголошує дискусійними, а не офіційними документами, отже унебезпечне.

А проте ті дві брошури були цікаві. Не все в них було доладу, дещо не витримувало критики. Та й не диво! В тій програмі було переказано з пам'яті чужі, не організаторами "активу" створені думки /це наше твердження в разі потреби, можемо довести документами/. А звісно, всякий переказ - гірший за оригінал. Крім того запозиченими і не засвоєними думками не можна довго жити. Їх не можна обстоювати, бо бракує глибокої переконаності в їхній вартості. Ось чому "активові" довелося шукати собі перного себе ідеолога. І вона нашла його у "високо-культурному" /не віримо, що їх більше за один/ марксистіві школи Андрія Річицького /був і такий/. У наслідок з'явилася розглянута нами "НАША БОРОТЬБА", що одним помахом пера закреслює всі попередні плутані белькотання "наших позицій" про оповідений раніше "програмою" сором'язливий "народний капіталізм".

Поява першого числа "НАША БОРОТЬБА" не викликала розголосу. Дехто скривився, пізнавши себе в Гамлетах і Дон-Кіхотах. Санчо-Панчі взагалі не мали чого казати, бо на те треба мати власну думку, а її Санчо-Панчі вже з самої своєї природи не могли мати. Інші, хто міг щось сказати, промовчали, не бажаючи на весь світ оповідати про появу виродка в нашій еміграційній родині. Ще інші не сказали нічого, бо бачили, що ця "партія НЕП-у" є мертвонароджений плід, отже нема чого "боротися з вітриками", як каже п.Синявський. І це мовчання заохотило нового вождя /а може й вождів/ "активу" до дальшої "оперативної" праці. І так за кілька місяців нова партія знесла друге яєчко, "НАШУ БОРОТЬБУ" ч.2, хоч і не зовсім тухле але з дупком.

Чи повинні ми, читачу, наводити нуднощі марксистські випари другого числа "НАШОЇ БОРОТЬБИ"? Є там, правда, й цікаві статті С.К-ко та Арсена. Але є й творчість Бабенка, Рябовола і Корсуна. Як новину відзначаємо вміщеного вкінці прихильного листа троцькіста - росіянина. Виходить, компліменти Бабенка Троцькому в "НАША БОРОТЬБА" ч.1 почули ідеологічно-співзвучні прихильники. Якщо відгукнеться ще десь може зацікавлений бухарінець, то "широкий демократичний фронт /за виразом п.Корсуна/" вже буде повний.

Так чи йнакше, мертво народжена "НАША БОРОТЬБА" ч.2. смердить і загрожує своїм розкладом емігрантське повітря. Хоч не хоч доводиться взятися за перо, щоб очистити політичну атмосферу.

VI. Отруйна блекота.

Ні, не маємо охоти, навіть і мікроскопічними доказами витягів, ще й далі годувати читача тим вогчим молоком марксизму, що ним по вінця налито в другому числі "НАША БОРОТЬБА" статті Бабен-

ка, Корсуна і Рябовола.

Це - те самісіньке, знайоме читачеві молоко, що ним кремлівська вовчиця так щедро напуває советських громадян через свою потужну пропаганду - радіо, пресу, кіно, книжку, усну агітацію тощо. Це - те саме молоко, що було за Леніна. Воно лишилось таке саме і за Ленінового наступника. Воно було й є большевицьке, хай скільки не пнеться це заперечувати "НАША БОРОТЬБА".

Та іншого молока кремлівська вовчиця не мала, не має і не може мати. І вона не шкодує його. Мільйони людей, хоч-не-хоч, мусять те дике молоко пити. Дуже великий відсоток людей давиться тим молоком, воно їм вадить. Але знаходяться такі, що звикають і п'ють з охотою. Бувають же зрідка такі діти, що звикають пити гідкий на смак риб'ячий тран або рицину. Але ж то ліки, а це отрута.

Але до чого тільки не звикає людина. Деяким з ворчих годованців те дике молоко так припадає до смаку, що вони починають вважати його за єдиний вартий життя напій. Такі ворчі годованці стають справжніми вовчими дітьми. Вони ладаються до вовчиці і вона їх іноді навіть ласкаво облизує.

Ось ці то ворчі діти - А.Бабенко і його підголоски - виють і кубляться в "НАШІЙ БОРОТЬБИ". Але чому ж вони не там а тут, у Ваварії? /Таке запитання між іншим слушно поставив їм відомий український письменник на одному з "ізді/. Чому ж вони, запитує читач, так старанно відгороджуються від большевизму? Чому вони обвинувачують кремлівського вождя в бонапартизмі і в зраді революції?

А то тому, що вовчиця може не лише лизати, а й боляче кусати. Нанюхавши чужий, націоналістичний дух /а він у Бабенка та його друзів дивно поєднується з вовчим духом марксизму/, вовчиця кусає їх і жене геть. Хазяїн і хлібодавець позбавив Бабенків їхніх теплих посад і катедр марксизму-ленінізму, він випровадив їх з їхніх засталих і зручних помешкань у будинках для привілейованих партій - ців і загнав у дикі, непривітні краї, де їм, замість перелистувати товсті твори класиків марксизму в червоних оправах, довелося тяжко працювати і їсти "баланду" з одного "бочка" з "контрреволюцій". А деяких, як пише Бабенко хазяїнові "доводилося й розстрілювати".

Кільком Бабенкам пощастило вирватись з пекла. Але вони нічому не навчились. Вони лишились вовчими дітьми. Хоч вони й гніваються на Сталіна, але творять для простаків і недосвідчених отруйну й шкідливу легенду про якийсь то гарний, ленінський комунізм, і обережно натакують, що вони його послідовники.

Нам не ходять про ту чи ту партію. Не віримо, що різношерстне "земляцтво" з "НАШОЇ БОРОТЬБИ" довго протриває в такому складі, як воно є. Не віримо, що всі, хто з опалу, не роздививсь, пристає до цього "земляцтва", зможуть без бльоти з'їсти марксистську кужу, що її ремигають для них Бабенки, Радченки та інші Корсуни й Рябоволи. Та нам не ходять про долю чи недолю "політичного активу", Нам ходять про український народ.

Жаден ворог й окупант нашої землі на протязі всієї нашої історії не аєстосував стільки підступства й ошуканства, як большевики. У своїм прагненні зробити з українського народу слухняного робота, большевики доклали і докладають величезних зусиль. Вони прагнуть вибити мозок і вбити душу нашого народу. І вони не шкодують усіх засобів своєї пропаганди, щоб приглушити славу і обплывувати героїв українського народу, щоб позбавити його віри в себе, в свої сили, щоб народ забув своє минуле а тим самим, щоб не бачив і свого майбутнього. Саме задля цього большевики, ось уже скоро 30 років годують український народ блекотом своєї псевдонауки Маркса-Енгельса-Леніна і т.д. Вони співають нашому народові своїх пісень,

розповідають свої міти й легенди, вони вихваляють своїх богів і змушують ти ворожим ідеалам поклонятися. Ось головні їхні куміри: пролетаріат, комунізм, робітничо-селянська держава, світова пролетарська революція. Поки ці ідеали стоять, у Кремлі можуть спати спокійно.

Багато, дуже багато людей пили вовче молоко і їли блекоту марксизму. Хто живе між вовками, мусить і жити по вовчому. А проте не багато, дуже небагато людей стає ширими вовчими дітьми. Бабенки - рідкий виняток. А все ж мусимо числитися з фактом, що довгочасне, хоч і вимушене, захивання вовчого молока не минає безслідно. Надто глибокі шрами лишаються на молоді, що ніколи й не знала інших духовних страв.

Ось чому кожен, хто знає, яке воно на смак, оце вовче молоко, мусить мати за свій обов'язок у міру своїх сил викривати всю облуду ворожих українському народові марксистських, ленінських і т.д. мітів. Мусимо це робити ради духовного здоров'я, ради кращого майбутнього нашого народу. Во передумовою політичного звільнення нашого народу є звільнення його думки, звільнення духовне.

Це почуття обов'язку, а не що інше, спонукало і нас узятися за оце працє, що в ній вбачаємо лише початок.

Щодо "активу", то там, як і всьди, є досить порядних милих, а також і талановитих людей. Багато з них не добачають глибини тієї прірви, в яку їх ведуть Бабенки. А декотрі хворі, справді хворі на рецидив укапізму? А ця хвороба підсилює тупе бубоніння нездар, спрможних не на сміливу, творчу думку, а лише на нудне повторювання завченого в школі большевицької політграмоти.

Народ чекає від своєї інтелігенції здорово, конструктивно-творчого слова. А воно може народитись лише після того, як ми розправи-мось з реакційними й утопічно-малахіянськими мітами про чужих, ворожих богів і пророків.

- o o o -

"... ОЦІЙ РЕАКЦІЙНІЙ СИСТЕМІ БОЛЬШЕВИЗМУ, ЯК СИСТЕМІ НАЙБІЛЬШ ЖОРСТОКОЇ ЕКСПЛУАТАЦІЇ НАРОДІВ І ЛЮДИНИ, ПРОТИСТАВЛЯЄ І ПРОТИСТАВЛЯЄ УКРАЇНСЬКИЙ САМОСТІЙНИЦЬКИЙ РУХ НОВИЙ СОЦІАЛЬНИЙ ЗМІСТ УКРАЇНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЙНО-САМОСТІЙНИЦЬКОЇ ІДЕЇ, В ЙОГО ОСНОВУ СТАВЛЯЮЧИ ПРАВО НАРОДУ Й ЛЮДИНИ НА ВІЛЬНИЙ РОЗВИТОК, ПРАВО ЛЮДИНИ НА ПРАЦЮ Й ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА НЕЇ КОРИСТАННЯ З ЇЇ ПЛОДІВ, ПРАВО СЕЛЯНИНА НА ЗЕМЛЮ, ВИЗВОЛЕННЯ РОБІТНИКА З НЕВОЛІ З ЗАВОДУ ТА ЗРОБЛЕННЯ ЙОГО СПІВВЛАСНИКОМ УСІХ ЗАСОВІВ ПРОДУКЦІЇ І СПІВКОРИСТУВАЧЕМ У ЗИСКАХ, ПРИ НЕГАЙНІЙ ЛІКВІДАЦІЇ ВСІХ БОЛЬШЕВИЦЬКИХ СИСТЕМ ВИЗІСКУ ЛЮДИНИ ШЛЯХОМ СОЦЗМАГАНЬ, СТАХАНОВЩИН І Т.Д., ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА ТРУДОВОЇ ІНТЕЛЕГЕНЦІЇ НА ВІЛЬНЕ, НІ-КИМ НЕ ОБМЕЖУВАНЕ ВИКОНУВАННЯ ВЛАСНОЇ ПРОФЕСІЇ, СПРАВЖНЮ СОЦІАЛЬНУ ОХОРОНУ ЖІНОК, ДІТЕЙ, МОЛОДІ Й ПРОЧЕ..."

/М.В.Радович: "У спільному революційно-визвольному всеукраїнському фронті боротьби", "Вісник" УГВР, Ч.4 - Серпень 1945 р., Київ/.

НОВИЙ РОЗДІЛ МІЖНАРОДНОЇ ПОЛІТИКИ

Місячний огляд світових подій.

Найбільше далекосяглов подією минулого місяця була, без сумніву, Московська Конференція - зустріч міністрів закордонних справ Великих Чотирьох. Своєю підготовкою, перебігом і вислідом ця конференція була знаменною взагалі для всієї повоєнної міжнародної ситуації.

Коли ми в останньому числі "На Сторожі", пишучи про дивовижну підготовку доміра всіх партнерів тієї конференції - кампанію взаїмних обвинувачень, підозрінь і наклепів, висловлювали свої сумніви в можливість якогонебудь успіху московської мирової спроби, то перебіг Московської Конференції тільки оправдав ці сумніви.

Від першого дня конференції зацарила в її приміщенні - Московському "Домі Летунства" - сіра безнадійність, чи, як назвав її французький часопис "Фігаро" - "понура меланхолія". Власне, те, що найбільше відрізняло Московську Конференцію від подібних, теж більш чи менш невдалих дипломатичних зустрічей, які раніше відбулися в Парижі, Нью-Йорку, й Лондоні, це була її нецікавість.

Ті попередні зустрічі починалися, як звичайно, великими сподіваннями та гарними фразами й кінчилися, після довгого, напружено-драматичного перебігу, - частковими компромісами й розчаруванням. Аранжерами їхнього драматизму були з правила советські дипломати, які, намагаючись "перехитрити буржуїв" переводили складні дипломатичні маневри. Вони ставили великі вимоги, виявляли абсолютну неуступчивість і врешті... в найбільш напруженому моменті, коли, здавалося, немає вже ніякого мирного виходу, начебто уступали, на втіху спрагненої "мира за всяку ціну" американської й британської публіки, але - виторгувавши раніше від своїх учорадніх союзників можливе максимум концесій.

Ця візантійсько-хитра советська тактика через деякий час удалася. Західні суспільства мали вже досить війни, їхні уряди зв'язані демократичними установами й бажаннями мас і самі щиро прагнуть мирної полагоди, були доволі безрадними супроти советських маневрів. Вони обмежувались тільки до оборонної тактики й до краю доведеної уступчивості.

В Московській Конференції перший раз найшла повне примінення доктрина "твердої закордонної політики" США, що її ініціатором був колишній міністер Бернас. Ця доктрина відмовилася від прагнення "миру за всяку ціну" й намагається протиставити советській пресі рішучий спротив, господарську, політичну й мілітарну силу найбільшої потуги демократичного світу - Сполучених Штатів Америки.

В наслідок повоєнних розчарувань, не тільки американський політичний провід виликувався з русофільських ілюзій, але й у цілому суспільстві США чимраз більше пробуджується зрозуміння кінечности такої власне "твердої" протибольшевицької тактики. Колишні запалені ізоляціоністи - республіканські політики, як Тафт чи Ванденберг обороняють тепер політику консеквентного зацікавлення й втручання США у справи цілого світу й доказують, що "американські кордони знаходяться на Райні й Дунаї"...

Під впливом систематичної усвідомлюючої кампанії, що її вели у своїх публікаціях найкращі знавці советських проблем, як Даллес і Сноу, під впливом безперервної низки антисоветських статей і інформацій, вміщуваних у всій майже американській пресі, - також у широких масах американського громадянства прийшло до радикально-

го звороту у відношенні до ССРСР - від безкритичного русофільства воєнної періоди - до крайнє антисоветських настроїв.

Виразником цього звороту наставленні американського проводу й народу став президент Трумен, у своїх двох останніх гострих вис тупах проти експансії советського тоталізму. У закордонній ділян ці, наступник Вернеса на пості міністра закордонних справ, генерал Маршал, реалізує "тверду лінію" американської політики з воєнськ о рішучістю й безпосередністю.

Довкола США - передової великодержави західного світу кри - ставізується тепер протисоветський спротив усіх великих і малих держав західної орієнтації. Англо-саксонський блок спільної ак ції поміж США й Великою Британією став уже доконаним фактом, дар ма, що він не оформлений ніяким договірним документом. Навіть Фран ція, резигнувши зі своєї ролі нейтрального посередника поміж Захо дом і Сходом, чимраз виразніше займає становище там, де лежить її історична й культурна традиція - по боці Заходу.

В такий атмосфері відбувалася власне, Московська Конференція. Большевицькому наступові - всі три західні партнери Великої Чwórки протиставили свій солідарний і рішучий спротив. Молотовським кру тійствам і маневрам - тверде задання Маршала: "Скажіть мені, чи ви годитеся на американські пропозиції: так, чи ні!" Ясне, що в тих обставинах, конференція була згори присуджена на невдачу. Вона не дала абсолютно нічого для розв'язки німецького й австрійського пи тання, ані для наближення справжнього світового миру. Вона принес ла тільки безконечні розмови, спори й торги - без компромісу. На ній не полагоджено ні одного важного, ні одного спірного питання з порядку нарад.

Одиноким формальним успіхом конференції був т.зв. вугільний пакт, заключений "сепаратно" поміж трьома західними великодержав ами, без участі ССРСР. Але ж фактичним позитивним наслідком моск овської зустрічі - було з'ясування й часткове в'яснення теперішньої міжнародної ситуації. Ця конференція започаткувала новий розділ у повоевній міжнародній політиці. Ілюзії союзництва, миру й спів праці - розвіялись. Лишилася тверда дійсність: існування двох ве ликодержавних таборів, які зударяться між собою, покищо - в царі ні дипломатичних змагань і політичної диверсії й готуються міліта рно, політично й господарсько до майбутньої розправи.

Сьогодні важко пророчити, коли приїде ця розправа і в якій саме формі. Обчислені на пацифістичні настрої своїх читачів амери канські журнали й за ними також деякі українські публіцисти /З.Пе ленський в "Українській Трибуні"/ доказують, що війни ще довго не буде, бо, мовляв, ні одна з противницьких сторін не х о ч е й не м о ж е в о в в а т и ! З таким думанням важко погодитися. Сьогод ні ми не маємо ніяких підстав для того, щоб передбачувати вибух війни, але також і для того, щоб заперечувати її можливість. Коли йдеться про Советський Союз, то він схоче і зможе в о в в а т и в кожно часному моменті, коли тільки його володарі уважатимуть війну ко рисною для себе. Коли ж йдеться про західні держави, залежні від демократичної opinio сво їх громадян, то треба признати, що безо глядний, наївний пацифізм у них знаходиться тепер у відступі. І ніхто не може ставити під сумнів величезного м а т е р і а л ь - н о г о воєнного потенціалу США, який сьогодні напевне більший, навіть, ніж у останньому році війни.

Квітнева промова Трумена в обороні zagrożених советською екс пансією свободних народів викликала в американській публичній опі нії незвичайно прихильний, а навіть ентузіастичний відгомін. Дехто передбачає після обох останніх виступів Президента таке збільшення популярності його особи, що воно забезпечить йому перемогу у майбут-

ніх /1948 р./ президентських виборах. Пропоновану Труменом 400-мі
льйонову допомогу для Греції й Туреччини схвалив американський се
нат великою більшістю голосів.

Із загальним одобренням широких кіл американського громадян
ства стрінулася теж енергійна тактика міністра Маршала в Москві.
Його піддержали гаряче всі майже члени американського Конгресу, од
наково республіканці й демократи. Характеристичні тут були виступи
сенаторів: Джона Ренкіна, який поставив внесок зірвати дипломатич
ні зносини з Советським Союзом й Верда, який пропонував переміни
ти ОН у ... світовий антисоветський блок.

Супроти цієї майже одноцілої постави американського народу,
просоветські виступи "подорожувачого саботажиста" - Генрі Воллеса,
який відбув у цьому місяці пропагандивну поїздку по столицях за
хідньо-європейських країн, були тільки відокремленим і доволі жа
люгідним явищем. Вони могли зробити деяке враження на небагатьох
пережертих комунізмом і спрагнених мира європейців, але не на са
мих американських земляків Воллеса.

Окрім цієї моральної підготовки американського суспільства
для майбутніх подій, Сполучені Штати дають раз-у-раз зовсім реаль
ні докази своєї бойової готовості. Останнім таким доказом є цього
річний великий рейд американської флотії в Середземному Морі, яко
го кінцевим пунктом має бути Істамбул. Цим рейдом США практично
підкреслюють своє зацікавлення східним Середземномор'ям.

Позиція США скріплюється ще тою солідарною поставою, що в
ній чимраз більше виразно об'єднується цілий американський конти
нент, творячи один політичний блок. Характеристична була колись
заява аргентинського пів-диктатора Перуна про його солідарність
із США на випадок майбутньої війни, бо ж власне Аргентина завжди
найбільше рішуче намагалася вести свою окрему, незалежну від Спо
лучених Штатів політику. В минулому місяці ми бачили другий ціка
вий факт з цієї ділянки - візиту мекіканського президента Алемана
у Вашингтоні. При цьому той голова держави, яка завжди славилася
своїми дуже лівими симпатіями /Мехіко дало колись захист Троцько
му й виплачувало грошову підмогу еспанським червоним комбатантам/
заявив, що поміж його країною й США існує абсолютна спільність ін
тересів. Він підкреслив навіть, що Мехіко, мовляв, "завжди було
заборолом проти комунізму".

У своєму наступі проти Заходу - шляхом політичної диверсії
- СССР далі атакує головним чином слабого партнера англо-амери
канського блоку - Велику Британію. Сам британський острів, мимо
всіх своїх воєнних втрат і мимо неймовірно важкої економічної кри
зи, що її переживає тепер англійське суспільство, доволі неприступ
ний для тих большевицьких затій. Для дисциплінованості й патріо
тизму англійського робітництва характеристична його постава під
час цього річного святкування Першого Травня. Свідомі господарсь
кої скрути своєї батьківщини англійські робітничі профсоюзи вирі
шили не кидати праці в будень - 1 травня, а перенести робітниче
святкування на неділю, 4 травня.

Зате большевицькі агенти бачуть слабе місце британської імпе
рії в її заморських володіннях і туди спрямовують свої найінтен
сивніші зусилля, виступаючи оборонцями пригноблених колоніальних
народів, під власною, чи позиченою, звичайно дуже патріотичною фі
рмою. Останні події в Палестині кинули дещо світла на роль кому
ністичної агентури в тамешніх заворушеннях. Поміж арештованими бо
євиками жидівських терористичних організацій було чимало таких, що
тільки недавно ще прибули нелегально з окупованих советською армі
єю країн. А одночасно - в Єрусалимі розкинуто арабські комуністич
ні летючки, в яких закликається арабів до протибританського спро

тиву, бо, мовляв, "за нами стоїть Росія".

В наслідок тих очевидних советських інтриг, ситуація в Палестині доведена вже до крайнього напруження. Врешті навіть терпеливість британських окупаційних властей висчерпалася безнастанним терором і саботажництвом - і було виконано присуди смерти на перших чотирьох жидівських боввиках. Але ж у відповідь на те, жидівські підпільні організації, Іргун Цвай Леумі й банда Штерна, повели до сильнішу хвилю терору, погрохуючись навіть, що за кожного пошкодженого їхнього члена вони повісять 10 британських старшин. З цілої тої суматохи може радіти тільки хтось, кому залежить на тому, щоб англійці геть пішли собі з Палестини і Близького Сходу. Тому й не дивно, що "самостійна" Йгославія обіцяє тепер свою 100%-у підтримку палестинським самостійникам перед ООН.

Врешті, на пропозицію самої Великої Британії, палестинське питання опинилося на черзі нарад комісії і пленума ООН у Нью-Йорку. Більшість голосів було відкинуто арабський внесок - дати негайно самостійність Палестині і звільнити її від британського мандату. Цей внесок піддержав м.ін. советський делегат.

Крім палестинського питання, Британія має ще доволі інших клопотів. У Бурмі, яка має незабаром, згідно з британським пляном, отримати державну незалежність, не перестає діяти протибританська диверсія. Провідник організації "Бурма для бурманців" заповів створення 100-тисячної підпільної бурманської армії для боротьби проти британців і їхніх прихильників.

В Індії, яка теж чимраз більше наближується до своєї повної незалежності /її проголошення заповіджено на червень 1948/, далі лютують заворушення й бої поміж індусами й магометанами. Протягом тільки останніх трьох місяців там було вбито більше, як 7 тисяч осіб. В Бурмі й Індії діють, без сумніву, ті ж агентурні советські впливи, хоч може менше наглядно, як у Палестині. Большевицьким диверсантам залежить на тому, щоби вкинути опі країни після відходу британців у цілковитий хаос, відтягнути їх від британської "Спільноти Народів" і створити собі тут сприятливий ґрунт для майбутньої советської експансії.

Одночасно з тими подіями в азійських володіннях Британії, комуністична агентура в британській окупаційній зоні Німеччини поведла посилену протибританську агітацію серед німецьких мас, використовуючи голодові німецькі харчеві пайки й непоправний шовінізм гітлерівських вихованців. У деяких вуличних демонстраціях /Браншвайг/ були навіть напади й побої британських жовнірів.

І це все діється в той час, коли між Сталіним і Берліном ведуться переговори за відновлення й продовження дружнього англо-советського пакту, а СРСР доставляє до Англії, для пропаганди й підкреслення своєї приязні - рибні консерви, віднімаючи їх від уст у власних голодуючих мешканців.

Перед дуже важливим рушенням опинився тепер четвертий партнер Великої Чайки - Франція. У внутрішньо-політичній ділянці - найбільший індивідуальний авторитет сучасної Франції, "визвольник", генерал де Голь, після піврічної мовчанки, знову вернувся до активної політики. Намагаючись рятувати Францію від її теперішнього господарського й політичного хаосу, він заініціював створення нової масової організації - "Французького Народного Об'єднання", яке має змагати до оздоровлення французького народнього життя й до ревізії нової конституції. Одночасно, де Голь зайняв становище також у міжнародній ділянці, заявляючи, що на випадок нової загрози з боку якогось тоталізму, Франція стане на боці західних демократій. Зрештою, ця західна брігатація Франції в міжнародній політиці стала, після Московської Конференції, власністю не тільки сторонників де

Голя, але й усіх правих і поміркованих французьких політичних чинників. Мабуть, це власне було причиною урядової французької кризи з початком травня і відходу комуністичних міністрів із уряду.

Проти акції де Голя виступили однозгідно всі великі французькі партії, обвинувачуючи його в протиреспубліканських затіях і диктаторських намірах. Але ж, насправді, ця сповидна гармонія партій далеко не повна. Комуністи нападають на генерала із справжньою люттю й великою активністю. Зате "антидеголівська" заява прим. католицького МРП - мало переконлива, йдеться тут, мабуть, тільки про формальний вияв солідарності одної з урядових партій.

Успіх, чи неуспіх акції де Голя, який може мати основне значення для майбутнього французької республіки, залежатиме передусім від того, чи йому вдасться приєднати до свого руху, окрім селянських і буржуазних своїх прихильників, теж робітничі маси, розчаровані теперішнім господарським і політичним балаганом; сьогодні вони творять основні кадри комунізму.

Воєнне поготівля найбільше виразно виявляється тепер у східно-середземноморських країнах. У Греції все ще лютує громадянська війна; але поліційним і військовим силам уряду вдалося вже зліквідувати основні гнізда червоної партизанки. Британські військові гарнізони затримався в тій країні аж до повного закінчення проти партизанських операцій. Можливо, що на зміну їм прийдуть незабаром якісь американські військові сили - у формі інструкторського персоналу, чи ін.

Туреччина цілком серйозно готується до воєнної можливості. Вона закупила тепер у Британії 500 військових літаків та підготувала дальшу розбудову своєї промисловості й транспорту та модернізацію військового устаткування, на базі майбутньої, 150-мільйонної американської позички.

Тим часом, у центрально-східних європейських країнах за "зализною заслоною" відбуваються далші етапи їхнього тривкого зболюшевизування і спаяння з ССРСР. Польському маріонетковому урядові вдалося, при допомозі гучно прославленої амнесії значно послабити сили польського підпілля. Більше, як 45 тисяч бовбиків зложили зброю і віддали себе на ласку поліції безпеки. Пригадуючи собі досвід колишніх радянських "амнестій", ми можемо бути певні, що це "прощення гріхів" польським партизанам не триватиме довго, вони раніше, чи пізніше зліквідуються в якійнебудь черговій чистці.

Польська амнесія не відносилася до членів Української Повстанської Армії, які діють на теренах, прилучених до Польщі. Вже декілька разів польські пресові органи розголошували світові про ліквідацію тієї Армії, але власне в минулому місяці сталася подія, яка доводить, що УПА не заперестала своїх акцій на прилучених до Польщі теренах. Між Сяноком і Балигородом вбито кулеметним вогнем заступника польського міністра Народної Оборони - генерала Свєрчевського, колишнього довголітнього бійця й старшину Червоної Армії, а потім - командира червоної інтернаціональної дивізії в іспанській громадянській війні. Після цієї події, варшавські польські часописи знову розписалися про широко закривну акцію для "ліквідації УПА".

У Чехо-Словаччині - покарано смертю всіх обвинувачених у колаборантстві колишніх правих чеських журналістів. Одночасно, повішено бувшого президента Словаччини, пралата Йосипа Тісо. Смерть Тісо, який, мимо своєї кон'юнктуральної співпраці з Німеччиною, був напевне добрим словацьким патріотом і втішався великим авторитетом у словацьких масах, викликала дуже велике огірчення у Словаччині.

Нову хвилю арештів серед опозиційних політичних діячів було поведено в Румунії. А в столиці Мадярщини, Будапешті - виконано прилюдно смерті на двох генералах й одному б.міністрові, яких обвинува-

чувано в змові проти теперішнього режиму і Совєтів.

- 0 -

В загальному - останній місяць приніс низку подій, які виразніше з'ясували поділ світу на два табори. Ці події були теж висловом теперішнього тихого змагання обох цих таборів та їхньої підготовки до майбутньої одвертої розправи. Це був місяць цікавий своєю драматичною напругою й він містив у собі зав'язки ще більш драматичного розвитку світових подій - у майбутньому.

oooOooo

"... з усього, що зараз ліється на міжнародному терені, вихолить, що багато основних політичних проблем залишилося ще нерозв'язаними в цій війні. Великі ідеї стали крамничним товаром на світових базарах, а на засобах німецького терору і поневолення змінено лише віски. Це ще раз показує, що людство прямує до нової війни, може ще більш жорстокої, як "осі..."

"... ми в питаннях соціально-економічних є як проти більшовицької системи так і проти буржуазно-капіталістичної. В можливій війні західних альянтів проти ССР ми заінтересовані остільки, оскільки вона несе ще один шанс поневоленим народам визволитися від всякого імперіалізму."

"... ми свідомі того, що наша визвольна боротьба входить в свій найважчий період. На великому священному шляху визвольної боротьби поневоленого народу бувають дні триумфу і занепаду і не нам у залежувати наші дії від майбутньої розв'язки. Ми як діюче народне покоління сповняємо свій почесний обов'язок, незалежно від того, чи нам дадуть за це терновий чи лавровий вінок. Ми віримо в силу і воскресіння України і знаємо, що своїми діями наближаємо день національного й соціального визволення. Коли в ми і впали, то на нашу криві і ділах зродяться чергові борці, що початі діло попровадять далі, так як і ми продовжуємо труд і працю наших батьків. А в тім, ми знаємо й віримо, що день нашої перемоги вже недалекий."

"... ми волиємо жертвами, що їх несе зі собою революційна боротьба але рівночасно знаємо, що й без цієї боротьби нас, українців, вигинуло б в двоє, а то й більше. В тридцятих роках нашого сторіччя за планом кремлівських можновладців вигинуло в Україні голод - ною смертю мільйони наших земляків, подібно тому, як останньо в рядах червоної армії. Чи ж не краще, щоб ці мільйони були "орогою ціною окупили свою смерть у боротьбі з більшовицьким окупантом?"

/з Декларації Проводу ОУН на Рідних Землях після закінчення другої світової війни в Європі, опублікованої в травні 1945 р./

К О М У Н І К А Т

/ПІВ/. В зв'язку з т.зв. "Ново-Ульмівськими" подіями навколо особи ред. І. Багряного - Пресово-Інформативне Бюро ЗЧ ОУН, уповноважене компетентними організаційними чинниками заявити:

1. Після докладного розслідування справи хуліганського вибрику, який мав місце в другій половині квітня ц.р., у Новому Ульмі, і під час якого були повибивані вікна в помешканнях пп. Долуда і ред. Багряного, виявлено, що це було звичайне хуліганство/до речі спровоковане/ кількох п'яниць, що очевидно нічого спільного з "політичним підложжям", як це дехто старається насвітлювати - немає.

2. Вислідом цього, твердження наших політичних противників як і деякої ліцензійованої преси в тому, що "напад був zorganizований", і що в ньому брали участь члени нашої Організації - є звичайною провокацією або зловними інсинуаціями людей, які в той спосіб хочуть творити навколо себе міт "політичного мучеництва" і т.п.

3. Рівночасно заявляємо, що наша Організація не застосовує, засуджує й поборює всякі спроби стосування терору супроти своїх /міжпартійних політичних противників, байдуже, хто вдавався до таких методів.

Ми також засуджуємо як антисуспільні й негідні методи, створення інсинуацій, чи навіть підхоплювання випадкових особистих конфліктів у яких могли б бути замішані особисто й наші члени чи симпатичні, і роз'яснення з цього, як в даному випадкові з п'яцької авантури - "політичного акту". Вважаємо це свідомою або несвідомою роботою в користь наших ворогів, яким залежить на тому, щоб здискредитувати перед зорнішим світом політичне й моральне обличчя української еміграційної спільноти.

Це відноситься до певної частини української еміграційної преси та діячів деяких політичних партій, які від довшого часу роздувають того рода, як "новоульмівський", "політичні інциденти", чим вводять гризню розбрат серед українських мас на еміграції.

4. Вважаємо, що такі справи внутрішніх непорядків та непорозумінь повинні вирішувати й вживати заходів для їх поборвлення покликані до цього громадські установи.

Ми ще раз апелюємо до наших легальних громадських чинників прослідити справу "новоульмівської" події, а також вжити заходів супроти деяких ліцензійованих пресових органів, які в негідний і фальшивий спосіб роздувають непотрібно цю справу на своїх шпальтах із шкодою для цього суспільства.

5. Ми закликаємо всіх українців на чужині, без різниці їхніх політичних переконань, задержати повну рівновагу духа й навіть у випадках найбільш завзятих і неприємливих внутрішньо-українських політичних спорів не скочуватися до засобів і методів, які шкодять загально-українській справі, та понижують українське ім'я в очах чужинців і гідність людини взагалі.

Пресово-Інформативне Бюро
З.Ч. О.У.Н.

Постій, травень 1947.